

מזכירות הממשלה

פרוטוקול

ישיבה מספר 57 של הממשלה ה- 36

(ממשלת חילופים)

יום ראשון, ט"ו באלול התשפ"ב - 11 בספטמבר 2022

(בשעה 11:10 - במזכירות הממשלה)

נכחו השרים : יאיר לפיד - ראש הממשלה, נפתלי בנט, קארין אלהרר, זאב אלקין, אורנה ברביבאי, עמר בר-לב, תמר זנדברג, חילי טרופר, מאיר כהן, מירב כהן, אביגדור ליברמן, מרב מיכאלי, גדעון סער, חמד עמאר, עיסאווי פריג', עודד פורר, אורית פרקש-הכהן, יפעת שאשא-ביטון, אלעזר שטרן, נחמן שי, איילת שקד ופנינה תמנו-שטה

נעדרו השרים : בנימין גנץ (בחול"ל), ניצן הורוביץ (בחול"ל), יועז הנדל (בחול"ל), יואל רזבוזוב (בחול"ל)

כן נכחו :

- גלי אופיר	- לשכת שר הביטחון
- רון אייפר	- משרד האנרגיה
- נטע אלגבסי	- אגף ממשל וחברה, משרד ראש הממשלה
- דוד בדל	- המועצה הלאומית לכלכלה
- יעל בר	- לשכת ראש הממשלה
- אתי ברנט	- סגנית מזכיר הממשלה
- שלומית ברנע פרגו	- היועצת המשפטית, משרד ראש הממשלה
- מריה ג'יריס	- משרד התחבורה והבטיחות בדרכים
- גילי האושנר	- רמ"ו ראש הממשלה
- דני וסלי	- ראש הסגל, לשכת ראש הממשלה
- דלית זמיר	- היועצת המשפטית, משרד האנרגיה
- הילה חדד	- המנהלת הכללית, משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה
- דני חורין	- משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה
- ליאור חייט	- ראש מערך ההסברה
- עדי טאיטו	- לשכת שרת האנרגיה
- נתן טאיצי'או	- לשכת שרת העלייה והליטה
- סימה טוקטלי	- סגנית מזכיר הממשלה
- איתן טי	- משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה
- יונתן יהוסף	- רמ"ט שרת החדשנות, המדע והטכנולוגיה
- הילה כהן אייס	- מזכירות הממשלה
- יעל כהן	- היועצת המשפטית, משרד התחבורה והבטיחות בדרכים
- מאיר לוי	- המשנה ליועצת המשפטית לממשלה

- משרד ראש הממשלה	- טל מזרחי
- המועצה הלאומית לכלכלה	- איתמר מילרד
- משרד האוצר	- דניאל מלצר
- לשכת שרת התחבורה והבטיחות בדרכים	- אהוד עוזיאל
- מטה ההסברה, משרד ראש הממשלה	- גדי עזרא
- משרד המשפטים	- אילת פלדמן
- יו"ר הוועדה הלאומית להגדלת ההון האנושי להייטק	- דוד פרלמוטר
- המנהלת הכללית, משרד התחבורה והבטיחות בדרכים	- מיכל פרנק
- משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה	- אביעד קיצברג
- משרד ראש הממשלה	- אבישי קראוס
- בנק ישראל	- תמר רמות ניסקה
- מזכירות הממשלה	- טל שדה
- המנהלת הכללית, משרד ראש הממשלה	- נעמה שולץ
- יועץ לענייני כנסת	- דן שחורי
- לשכת שר האוצר	- ינון שחר
- המנהל הכללי, משרד האנרגיה	- ליאור שילת
- משרד ראש הממשלה	- איילת שפיר
- משרד האנרגיה	- טיראן ששון
- קצרנית הממשלה	- הדס שם טוב
- קצרנית הממשלה	- רחל שפירא
- מזכיר הממשלה	- שלום שלמה
- המשנה למזכיר הממשלה	- ליאור נתן

סדר היום :

1850. דברי ראש הממשלה בפתח ישיבת הממשלה
(בנוכחות אמצעי התקשורת)
1851. הארכת הטיפול הנקודתי בעיר לוד בתחום החינוך לשנת התשפ"ג
1852. תוכנית לאומית להגדלה ופיתוח הון אנושי מיומן לתעשיית ההייטק
והחדשנות ושילוב קבוצות בייצוג חסר
1853. המשך חברות מדינת ישראל במכון הבין-לאומי לניתוח מערכות יישומיות
The International Institute for Applied Systems Analysis - (IIASA)
1854. רשויות מרחביות לתחבורה
1855. צעדים לחיזוק יכולת הממשלה לעמוד ביעדי האנרגיה המתחדשת

דברי ראש הממשלה בפתח ישיבת הממשלה

(בנוכחות אמצעי התקשורת)

ראש הממשלה פותח את הישיבה ואומר :

"בעקבות האמריקנים, אתמול הודיעו מדינות אירופה שהסכם הגרעין עם איראן אינו עומד להיחתם. תיקי החקירה הפתוחים של איראן בסוכנות הבין-לאומית לאנרגיה אטומית אינם עומדים להיסגר. אני מודה לצרפת, בריטניה וגרמניה על העמדה הנחרצת שלהן בנושא. בחודשים האחרונים ניהלנו איתן דיאלוג שקט, אינטנסיבי, הונח בפניהן מידע מודיעיני עדכני על הפעילות האיראנית באתרי הגרעין.

אחר הצוהריים אצא לגרמניה להיפגש עם הקנצלר אולף שולץ. מטרת הביקור היא תיאום עמדות בנושא תוכנית הגרעין וסיכום פרטים אחרונים במסמך שיתוף פעולה אסטרטגי, כלכלי וביטחוני, שאנחנו עומדים לחתום איתם.

יחד עם ראש הממשלה החליפי נפתלי בנט, עם שר הביטחון בני גנץ, ישראל מנהלת מערכה מדינית מוצלחת לבלימת הסכם הגרעין ולמניעת הסרת הסנקציות מעל איראן. זה עוד לא נגמר, זו דרך ארוכה, אבל יש סימנים מעודדים.

במקביל, פועלת ישראל כדי למנוע מאיראן להקים בסיסי טרור ברחבי המזרח התיכון, בעיקר בסוריה. אני רוצה להדגיש מפה : ישראל לא תסכים שסוריה תשמש ציר העברת נשק לארגוני טרור ולא תקבל הקמת בסיסים איראניים או בסיסי מליציות על גבולנו הצפוני.

בזירה אחרת - בסוף השבוע שעבר קיימנו דיונים עם צה"ל והשב"כ על המתרחש ביהודה ושומרון, בעיקר בגזרות ג'נין ושכם. כוחות הביטחון פועלים בזירות אלה בנחישות כדי למנוע זליגת פיגועים לתחומי ישראל.

בחמישי בלילה נפגשתי עם שני שוטרי יס"מ, רב-סמל בכיר שריף חסון ורס"ר מנגיסטו מהבאהו, שמנעו פיגוע כבד בתל אביב. הערנות והמקצוענות שלהם מנעה נפגעים רבים והסלמה ביטחונית. בירכתי אותם בשם ממשלת ישראל, הם קיבלו תעודות הערכה משר הבט"פ עמר בר-לב. אני מנצל את ההזדמנות ושולח להם הצדעה גם מפה, משולחן הממשלה, בשם כולנו.

נושא אחרון, ברשותכם באנגלית :

From here in Israel, we send our deepest condolences to the people of the United Kingdom following the death of Her Majesty Queen Elizabeth II

For 70 years, she was a model of decency and stability, and an icon around the world

We send our best wishes to the new King, His Majesty Charles III.

תודה רבה."

הארכת הטיפול הנקודתי בעיר לוד בתחום החינוך לשנת התשפ"ג

.1851

ראש הממשלה פותח ומתייחס לחשיבות ההשקעות הממשלתיות בעיר לוד.

שרת החינוך מציגה את עיקרי הצעת ההחלטה המאריכה את תוכנית הטיפול הנקודתי של משרדה.

שר הרווחה והביטחון החברתי מתייחס לסוגיות הרווחה הדורשות סיוע ממשלתי.

בדיון משתתפים: ראש הממשלה והשרים יפעת שאשא-ביטון, אביגדור ליברמן, מירב כהן ומאיר כהן.

(פה אחד)

מ ח ל י ט י ס, בהמשך להחלטות הממשלה מס' 2116 מיום 29.07.2007, מס' 2230 מיום 22.08.2010, מס' 4814 מיום 24.06.2012, מס' 1987 מיום 22.8.14 ומס' 3059 מיום 06.10.2017, שעניין טיפול נקודתי בעיר לוד בתחום החינוך, להאריך את תוכנית הטיפול הנקודתי בתחום החינוך בעיר לוד בשנת הלימודים התשפ"ג. לשם הארכת התוכנית יוקצה תקציב בהיקף של 8 מיליון ש"ח לשנת הלימודים התשפ"ג - 4 מלש"ח מתקציב משרד החינוך ו-4 מלש"ח מתקציב משרד ראש הממשלה שיועבר למשרד החינוך.

תוכנית לאומית להגדלה ופיתוח הון אנושי מיומן לתעשיית ההייטק
והחדשנות ושילוב קבוצות בייצוג חסר

ראש הממשלה פותח.

שרת החדשנות, המדע והטכנולוגיה מציגה את הצעת ההחלטה המתבססת על מסקנות ממצאי ביניים של הוועדה הלאומית להגדלת ההון האנושי להייטק בראשות דוד פרלמוטר ומודה על שיתוף הפעולה לקידום ההצעה עם משרדי הממשלה הרלוונטיים.

מר דוד פרלמוטר, יו"ר הוועדה, מתייחס לכוח האדם הנדרש במדינת ישראל בתחומי הטכנולוגיה וההייטק על מנת להציב את מדינת ישראל בשורת המדינות המתקדמות בתחום ההון האנושי והתשתיות הנדרשות לקידום ההייטק.

בדיון משתתפים: ראש הממשלה והשרים אורית פרקש-הכהן, יפעת שאשא-ביטון, אורנה ברביבאי, פנינה תמנו-שטה, נחמן שי ועמר בר-לב ומר דני חורין.

בתום הדיון מברך ראש הממשלה על ההחלטה ומציין את חשיבותה הרבה.

(פה אחד)

מ ח ל י ט י ם, לנוכח החשיבות שרואה הממשלה בענף ההייטק כמנוע צמיחה למשק הישראלי ומרכזיות תרומתו לכלכלה הישראלית הבאה לידי ביטוי באחריות הענף על למעלה מ-47% מהיצוא הישראלי ועל למעלה מרבע מתקבולי מס ההכנסה של שכירים בישראל, בהתאם למדיניות ראש הממשלה ושרת החדשנות, המדע והטכנולוגיה לטיפול במשבר כוח האדם בתעשיית ההייטק בישראל, בהתאם למכתב המדיניות שנשלח על ידי שרת החדשנות, המדע והטכנולוגיה לרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית (להלן – רשות החדשנות) מיום 22 בפברואר 2022 ובהמשך לדיוני הוועדה הבין-משרדית בנושא הון אנושי להייטק (להלן – ועדת הון אנושי להייטק ויו"ר ועדת הון אנושי להייטק, בהתאמה) שהוקמה מכוח החלטת הממשלה מס' 212 מיום 1 באוגוסט 2021 (להלן – החלטת ממשלה 212) ולדו"ח ממצאי הביניים והיעדים של ועדת הון אנושי להייטק שהוגש על ידי יו"ר ועדת הון אנושי להייטק ביום 3 ביולי 2022 (להלן - דו"ח ממצאי הביניים); בהמשך להחלטות הממשלה מס'

5080 מיום 26 באוגוסט 2012, מס' 147 מיום 28 ביוני 2015, מס' 2292 מיום 15 בינואר 2017, מס' 455 מיום 18 באוקטובר 2020 ומס' 498 מיום 17 באוקטובר 2021; בהמשך ליעד שנקבע בקווי היסוד של הממשלה להעלאת שיעור המועסקים בהייטק ל-15% מכלל העובדים במשק עד לשנת 2026; לאור החשיבות שרואה הממשלה בענף ההייטק ובחדשנות טכנולוגית כמנוע צמיחה למשק הישראלי על מנת לאפשר גידול במספר עובדי הייטק ובחלקם המועסקים במשק בהתאם לדו"ח ממצאי הביניים, בשל המחויבות שרואה הממשלה בחיזוק תשתיות ההון האנושי הרלוונטי לתעשייה בטווח הבינוני והארוך ובראש ובראשונה תשתיות החינוך והאקדמיה ובהמשך למדיניות הממשלתית בנושא "החזרת מוחות" לישראל:

לאמץ את מסקנות הביניים והיעדים כפי שהומלצו על ידי ועדת הון אנושי להייטק ואשר מופיעים בדו"ח ממצאי הביניים המצורפים כנספח להחלטה זו וכן לבצע פעולות נוספות, הכול כמפורט להלן:

חינוך

1. לרשום את הודעת המנהלת הכללית של משרד החינוך כי תגבש בתוך 90 ימים מיום אישור החלטה זו תוכנית עבודה להגדלת מספר התלמידים הלומדים מקצועות מדעיים ואנגלית בכל שלבי הגיל (יסודי, חטי"ב וחטיבה עליונה) בדגש על החברה הערבית, נשים ויוצאי העדה האתיופית.

2. תוכנית הייטקלאס

א. לרשום את הודעת שרת החדשנות, המדע והטכנולוגיה ושרת החינוך כי בשנת הלימודים הנוכחית החלה תוכנית הייטקלאס שמטרתה הטמעת מיומנויות טכנולוגיות, קוגניטיביות ודיגיטליות רוחביות הנחוצות להשתלבות בשוק העבודה של המאה ה-21 באמצעות לימודי קוד, שפת מחשב וחשיבה חישובית, יכולות פירוק בעיה לגורמיה, עבודת צוות, חשיבה עיצובית ופוזיטיביות, תוך מתן דגש על חשיפה להייטק, עיצוב תמונת עתיד והקניית תחושת מסוגלות של התלמיד, זאת במטרה לקדם שוויון הזדמנויות ולהעניק חינוך טכנולוגי לכל תלמידי ישראל, במסגרת מערכת החינוך כמקובל בעולם. פיילוט התוכנית החל בשנת הלימודים התשפ"ג בכ-600 כיתות ח', בכ-120 בתי ספר ובכ-1,500 גני חובה, אשר נבחרו בהליך שוויוני. לשם כך הקצה משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה 17 מיליון ₪ ומשרד החינוך הקצה 14 מיליון ₪ בשנת 2022.

ב. לרשום את הודעת שרת החינוך ושרת החדשנות, המדע והטכנולוגיה כי בהתאם לתוכנית שגובשה, תוכנית הייטקלאס שהחלה בשנת

הלימודים התשפ"ג בכיתות ח' ובגני חובה, תורחב בשנת הלימודים התשפ"ד לכיתות ח' וט' נוספות, תוך מתן עדיפות לכיתות אשר הפעלת התוכנית בהן תשרת את היעדים המפורטים לעיל, וכי פריסת התוכנית תורחב בהדרגה במשך חמש שנים עד לכיסוי מלא של כלל בתי הספר מגן חובה עד כיתה ט' על בסיס התוכנית שהוכנה במשרדים והכול בכפוף למדיניות השרים ולתקציב לפעילות זו.

3. קידום תוכניות בלתי פורמליות

להנחות את משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה לפעול בהתייעצות עם משרד החינוך להרחבת היקף תוכניות הלימוד הבלתי-פורמליות ברצף החינוכי שבין היסודי, החטיבה והתיכון, לרבות פעילויות לחשיפה להייטק ולהקניית כישורים חיוניים ומיומנויות נדרשות, בדגש על נשים, החברה הערבית, החברה החרדית ואוכלוסיית פריפריה, עבור תמיכה ביעדים לעיל ולהלן. לשם כך, יקצה בשנת 2022 משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה בשנת 2022 30 מיליון ש"ח מתקציבי מדע וקהילה לקידום תוכניות בתחום.

4. חיזוק לימודי האנגלית והאנגלית הדבורה כמיומנות סף לעבודה בהייטק

א. לרשום את הודעת המנהלת הכללית של משרד החינוך כי תגבש בתוך 90 יום מיום אישור החלטה זו תוכנית עבודה לקידום תוכנית לימודים תוספתית ללימודי אנגלית כשפה דבורה, בדגש על חטיבות הביניים והגנים.

ב. להנחות את משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה לפעול בהתייעצות עם משרד החינוך להרחבת היקף תוכניות הלימוד הבלתי-פורמליות העוסקות בהקניית האנגלית כשפה דבורה, בדגש על החברה הערבית, החברה החרדית ואוכלוסיית הפריפריה.

אקדמיה

5. הגדלת מספר הסטודנטים למקצועות הייטק באקדמיה וההשתתפות של אוכלוסיות בייצוג חסר

א. לרשום את הודעת ות"ת כי עמדה ביעד להגדלת מספר הסטודנטים החדשים לתואר ראשון במקצועות הייטק באוניברסיטאות ב-40% משנת הלימודים תשע"ו ועד לשנת הלימודים תשפ"ב, כפי שנקבע בהחלטת הממשלה מס' 2292 מיום 15 בינואר 2017, וכי נכון לשנה זו גדל מספר הסטודנטים בכ-80% (לפי דיווחי המוסדות להשכלה

גבוהה) וזאת מעבר ליעד שנקבע, כך שמספר הסטודנטים החדשים באוניברסיטאות בשנתון, בשנה א' ללימודי תואר ראשון עומד על למעלה מ-5,500 (סה"כ למעלה מ-11,000 כולל סטודנטים חדשים במכללות האקדמיות).

ב. הממשלה פונה למל"ג/ות"ת בבקשה לבחון את האפשרות כי במסגרת התוכנית הרב-שנתית לשנים התשפ"ג עד התשפ"ח:

1) תפעל לעידוד הגדלת מספרי הסטודנטים החדשים למקצועות הייטק באוניברסיטאות ב-20% (תוך דגש על הגדלת ייצוגם של נשים, סטודנטים מהחברה הערבית ובני העדה האתיופית) ובמכללות בשיעור של 30%.

2) תבצע מעקב אחר נתוני הנשירה של הלומדים בתחומי הייטק וככל שמדובר בנתונים חריגים תפעל על מנת לנסות לצמצם באמצעות תוכנית התערבות מותאמת לנושא.

3) תבחן את הצורך להגדלת מספר הסטודנטים החרדים למקצועות הייטק.

4) תבחן את הצורך בפתחתן של תוכניות דו-חוגיות נוספות המאפשרות לרכוש הכשרה אקדמית במקצוע הייטק לצד מקצוע לימוד מדיסיפלינה אחרת וזאת בין היתר בשים לב להמלצות בדו"ח ממצאי הביניים.

6. גיוון והרחבת ההכשרה האקדמאית

בהמשך להמלצות דו"ח ממצאי הביניים, הממשלה פונה לוות"ת בבקשה לבחון, במסגרת התוכנית הרב-שנתית לשנים התשפ"ג עד התשפ"ח, את הצורך בהטמעת תכני הייטק במסגרת מגוון תוכניות אקדמיות ובהיקפים מגוונים, בין היתר באמצעות שימוש בלימודי צבירה ליצירת מקבצי קורסים מכווני תעסוקה בפריזון גבוה (הכרה במקבצי קורסים בנושא מסוים, שאינם עולים כדי חוג לתואר או חטיבה), רובד המסטר היישומי (תוכנית לימודים לתואר שני הנבנית בשיתוף עם התעשייה ונלמדת במעורבותה ושבמסגרתה פרויקט הגמר מבוצע בהכוונת התעשייה), בין היתר, עבור גיוון והרחבת ההכשרה האקדמית למקצועות טכנולוגיים בהייטק, לרבות באוניברסיטאות, שלא במסגרת 'תוארי הייטק' בלבד.

7. הקניית ידע אקדמי מותאם למקצועות הצמיחה

הממשלה פונה למל"ג/ות"ת בבקשה כי בהמשך לתוכניות 'הייטק 1' ו'הייטק 2', יבחנו את האפשרות לקדם במסגרת התוכנית הרב שנתית לשנים התשפ"ג עד התשפ"ח את תוכנית 'הייטק 3', שמטרתה, בין היתר, להקנות בסיס ידע דיסציפלינארי ומולטי-דיסציפלינארי להשתלבות במקצועות הצמיחה במטרה להגדיל את היצע המועמדים בעלי מיומנויות רלוונטיות לעבודה במקצועות אלה בישראל ולצמצם את משך ההכשרה אצל המעסיקים שאותה נדרשים מועמדים לעבור.

8. חיזוק לימודי האנגלית נוכח היות האנגלית מיומנות סף לעבודה בהייטק

בהמשך להמלצות דו"ח ממצאי הביניים ובהמשך לרפורמה בלימודי האנגלית באקדמיה שעליה החליטו ות"ת/מל"ג ביום 19 בנובמבר 2020 והחלה לפעול בשנת הלימודים התשפ"ב (להלן – הרפורמה ללימודי אנגלית באקדמיה), הממשלה פונה למל"ג ולות"ת בבקשה שיבחנו את האפשרות למתן תמיכה לחיזוק משמעותי נוסף של לימודי האנגלית בדגש על כישורי ההתבטאות בכתב ובעל-פה, בין היתר, באמצעות הגברת השימוש בשפה האנגלית בהוראה, הפיכת הקמפוס לבין-לאומי והקדמת בחינת יישום השלב השני של הרפורמה לשנת תשפ"ד.

9. הסרת חסמים להמשך הגדלת מספר הסטודנטים

בהמשך להמלצות דו"ח ממצאי הביניים ובהמשך לתוכנית 'הייטק 2' להגדלת מספר הסטודנטים לתארים מתקדמים במקצועות הייטק באוניברסיטאות, הממשלה פונה לות"ת בבקשה לבחון במסגרת התוכנית הרב-שנתית לשנים התשפ"ג עד התשפ"ח:

א. את הצורך בפיתוח והרחבת תשתיות הוראה ומחקר פיזיות ואחרות לקליטת הסטודנטים ולהרחבת הסגל האקדמי בתחום ההייטק, לאור העובדה כי על אף ההתקדמות ביישומה של תוכנית הייטק 2, הובן כי נדרשים מענים נוספים ליצירת תשתיות הוראה לסטודנטים לתואר ראשון.

ב. את האפשרות להסיר חסמים נוספים להגדלת הסגל האקדמי בתחומי ההייטק באוניברסיטאות החל משנת הלימודים התשפ"ד, בין היתר, באמצעות הקלות לשילוב סגל אקדמי מחו"ל לתקופות זמן קצובות, שילוב חברי סגל ועוזרי הוראה מהתעשייה והרחבת היצע הלימודים המקוונים כדי להקל על העומס של אנשי סגל וחדרי לימוד.

10. אין בכל האמור בנושאים לעיל כדי לפגוע בעצמאות ובסמכויות מל"ג- ות"ת ובעצמאות המוסדות האקדמיים.

הכשרות ותוכניות חוץ אקדמאיות

11. הנדסאים במכללות טכנולוגיות

לרשום את הודעת זרוע העבודה במשרד הכלכלה והתעשייה (להלן - זרוע העבודה) על כך שהיא פועלת לגיבוש תוכנית חמש שנתית להשכלה הטכנולוגית לשנות הלימודים תשפ"ד-תשפ"ח ובכפוף לתקציב מדינה לשנים אלו. בתוכנית זו יינתן, בין היתר, דגש לעידוד מקצועות הליבה הטכנולוגיים במכללות להכשרת טכנאים והנדסאים מוסמכים והגדלת מספר הסטודנטים בתחומים אלו וכן לעידוד חדשנות בהוראה והתאמת הבוגרים לתעשייה עתירת הידע במטרה להגדיל את השתלבותם במקצועות ה-TECH (כהגדרתם בדו"ח ממצאי הביניים). כמו כן, במסגרת התוכנית תבחן זרוע העבודה הצבת יעדים לשילוב אוכלוסיות בתת-ייצוג בהשכלה הטכנולוגית המבוצעת במכללות מה"ט, בדגש על מקצועות ה-TECH, ובכלל זאת תפעל לגיבוש ופיתוח תוכניות ייעודיות לשם השגת יעדים אלו.

12. הכשרות ייעודיות

א. בהתאם ליעדי המדיניות של שרת החדשנות, המדע והטכנולוגיה לרשות החדשנות, כפי שנמסרו במכתב מיום 22.2.2022, לשילוב אוכלוסיות בישראל אשר סובלות מייצוג חסר בקרב השכירים בענף ההייטק ובשים לב למדיניות התעסוקה של הממשלה המעוגנת בהחלטת הממשלה מס' 198 מיום 01.08.21 ובהחלטת הממשלה 212, לרשום את הודעות זרוע העבודה ורשות החדשנות כי יבחנו מנגנון לפעולה משותפת לתמיכה בהכשרות חוץ-אקדמיות המיועדות לשילוב בתפקידי הייטק של נשים, החברה הערבית והחברה החרדית, יוצאי אתיופיה ואוכלוסיית הפריפריה.

ב. לרשום את הודעת רשות החדשנות כי על מנת לעמוד ביעדי המדיניות של שרת החדשנות, המדע והטכנולוגיה, כפי שנמסרו במכתב מיום 22.2.2022, היא תפעל באמצעות הכלים והאמצעים העומדים לרשותה למתן מענה על צורכי מעסיקים לעובדים במקצועות הטכנולוגיה והצמיחה במטרה להגדיל את המספר של עובדים אלו המשתלבים בענף ההייטק וזאת בשיתוף עם זרוע העבודה.

ג. אין באמור בסעיף זה כדי לגרוע ממכתב המדיניות של שרת החדשנות, המדע והטכנולוגיה לרשות החדשנות מיום 22.2.2022.

13. עידוד שילובם של מסיימי לימודים במקצועות ההייטק בענף ההייטק

לרשום את הודעת רשות החדשנות כי על מנת לעמוד ביעדי המדיניות של שרת החדשנות, המדע והטכנולוגיה לרשות החדשנות, כפי שנמסרו במכתב מיום 22.2.2022, ובפרט ביעד אשר הוצב בסעיף 11(ג) למכתב זה, היא תפעל במגוון הכלים העומדים לרשותה להגדלת מספר הגיוניורים המשתלבים בענף ההייטק וזאת בשיתוף עם זרוע העבודה.

קידום שוויון מגדרי בהייטק

14. לרשום את הודעת שרת החדשנות, המדע והטכנולוגיה והשרה לשוויון חברתי, כי במטרה לקדם ולעודד שוויון מגדרי בתעשיית ההייטק בישראל, להעלות את ייצוגן של נשים בתעשייה זו ולסייע בהשתלבותן, הוסכם ביום 8 במרץ 2022 בין משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה לבין הרשות לקידום מעמד האישה על קידום תוכנית משותפת להטמעת פרקטיקות של חשיבה מגדרית בתעשיית החדשנות וההייטק ולעידוד מדיניות המקדמת נשים בארגון.

15. לרשום את הודעת רשות החדשנות, כי בהתאם למדיניות שרת החדשנות, המדע והטכנולוגיה לרשות החדשנות, כפי שנמסרה במכתב מיום 22.2.2022 ובהתאם ליעד שנקבע בדו"ח ממצאי הביניים להגדלת מספר הנשים במשרות TECH ל-36% עד סוף שנת 2026, היא תפעל מול תעשיית ההייטק להסרת חסמים להשתלבותן של נשים בתפקידים טכנולוגיים, לרבות באמצעות פעילות שמטרתה הגדלת היצע הנשים שהן בעלות הכשרה למלא תפקידים אלה ועידוד אימוץ מדיניות תומכת קידום נשים בתפקידים טכנולוגיים על ידי תעשיית ההייטק, זאת בשיתוף עם זרוע עבודה בכל הנוגע להכשרת ההון האנושי.

עידוד הון אנושי מחו"ל לעבוד בתעשיית ההייטק והאקדמיה בישראל

16. זכאי חוק השבות שאינם מעוניינים בשלב זה להגר לישראל

א. לרשום את הודעת שרת החדשנות, המדע והטכנולוגיה ושר התפוצות כי גיבשו ביום 10.3.2022 את תוכנית Israel-Tech שבמסגרתה פועלים יחד משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה, משרד התפוצות ורשות החדשנות למשיכת זכאי חוק השבות מרחבי העולם לעבוד בישראל בתחום ההייטק, תוך שימוש במעמדה הטכנולוגי של מדינת ישראל

כגשר לחיבור בין מדינת ישראל לצעירים מהקהילות היהודיות בעולם לטובת חיזוק ושימור הקשר עם יהדות התפוצות, לצד ביסוס תדמיתה של ישראל כיעד אטרקטיבי – "עמק הסיליקון הישראלי" – למעוניינים לרכוש ניסיון מקצועי ייחודי בתחומי ההייטק בחברות החדשניות בעולם בתחומן.

ב. לרשום את הודעות משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה, משרד התפוצות ורשות החדשנות כי הם פועלים במסגרת התוכנית לאיתור, השמה וליווי של עובדים מיומנים מהתפוצות ארצה לתקופת ניסיון (במסגרת רילוקיישן), בכפוף לכל דין, במטרה לשלב בתעשיית ההייטק הישראלית לפחות 1,500 בוגרים בעלי תארים במקצועות ההייטק הטכנולוגיים או הצמיחה בשנים 2022-2026, זאת לשם קידום השמת כוח אדם מיומן של זכאי חוק השבות בתעשיית ההייטק בישראל, בשילוב תוכניות של משרד התפוצות וכן במסגרת קרן ההון האנושי (מסלול הטבה מס' 44 של רשות החדשנות - פיתוח הון אנושי עבור התעשייה עתירת הידע בישראל) באמצעות הפעולות המפורטות להלן:

(1) מיצוב ושיווק לקהל יעד זה;

(2) תמרוץ גופי הכשרה והשמה לאתר כוח אדם מתאים מרחבי העולם היהודי וכן איתור משרות מתאימות בישראל;

(3) בניית מנגנון לליווי ויצירת מעטפת חברתית וכלכלית ייחודית ליהודי התפוצות.

ג. לרשום את הודעת משרד התפוצות ומשרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה כי ככל שיידרש תקצוב מצד משרדי הממשלה לטובת תוכנית זו (מעבר לתקציב שיוקצה על ידי רשות החדשנות, בהתאם לסמכויותיה ומבלי לפגוע בסמכויות האורגנים שלה), התקצוב ייעשה בחלוקה שווה בין תקציב משרד התפוצות לתקציב משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה.

17. ישראלים חוזרים ועולים חדשים

לרשום את הודעות משרד ראש הממשלה, משרד העלייה והקליטה ורשות החדשנות כי יפעלו ליישום מסמך העקרונות מיום 30 במאי 2022 שמטרתו עידוד הון אנושי מחו"ל (ישראלים חוזרים ועולים חדשים) לעבוד בישראל, לצד ביסוס תדמיתה של ישראל כיעד אטרקטיבי המאפשר קליטה בארץ בשילוב קריירה מקצועית-ייחודית בתחומי

ההייטק בחברות החדשניות בעולם בתחומן, זאת בהמשך לפעולות שנוקט משרד העלייה והקליטה לגבי זכאי חוק השבות לעלות לישראל תוך שמביא לידיעתם את האפשרויות השונות להשתלבות בשוק העבודה בישראל.

18. מומחים זרים

בהמשך לפגישה בין שרת החדשנות, המדע והטכנולוגיה לשרת הפנים מיום 17.10.2021, הממשלה רושמת לפנייה את הודעת שרת החדשנות, המדע והטכנולוגיה, שלפיה תפעל על מנת להגדיל ב-2,000 את מספר המומחים הזרים המגיעים לעבודה כדין בישראל לתעשיית ההיי-טק בשנים 2022-2026.

במסגרת זו ולשם השגת היעד האמור, הממשלה רושמת לפנייה את ההודעות שלהלן:

(1) הודעת רשות החדשנות כי בכוונתה להפעיל, בהתאם לסיכום בין שרת הפנים לשרת החדשנות, המדע והטכנולוגיה, מרכז תמיכה לענף ההייטק אשר יסייע בהסרת חסמים בירוקרטיים המקשים על הבאת עובדים לענף ההייטק מחו"ל. מרכז התמיכה ייתן שירות לחברות ההייטק ויעבוד מול גופי הממשלה השונים ובכללם רשות האוכלוסין וההגירה שבמשרד הפנים להסרת חסמים אלו, ככל שישנם.

(2) הודעת רשות החדשנות כי תפעל למול מעסיקים להעלאת המודעות בתעשייה לקיומו של מסלול 'מומחה זר להייטק' ברשות האוכלוסין וההגירה ולסיוע במיצויו.

(3) הודעת שרת הפנים כי הנחתה את רשות האוכלוסין וההגירה להגדיר אמנת שירות (SLA) שבמסגרתה לכל הפחות 90% מהפניות לקבלת היתר למעסיק מומחה זר בהייטק יקבלו מענה בתוך 6 ימי עבודה לכל היותר ממועד קבלת כל המסמכים והאישורים הנדרשים ובכלל זה אישורים נדרשים מאת רשות החדשנות, לפי הנוהל הרלוונטי.

19. הקמת צוות בין-משרדי

להקים צוות בין-משרדי בראשות מנכ"לית משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה ומנכ"לית משרד העלייה והקליטה ובהשתתפות נציגים מרשות החדשנות, משרד התפוצות, רשות המיסים, אגף התקציבים במשרד האוצר, הממונה על זרוע העבודה, רשות האוכלוסין וההגירה, ות"ת, המועצה הלאומית לכלכלה במשרד ראש הממשלה, והסטטיסטיקן

הלאומי, תוך היוועצות בין היתר עם האקדמיה הלאומית למדעים, משרד החוץ והסוכנות היהודית, אשר יבחן את האמור להלן:

א. החסמים הבירוקרטיים הניצבים בפני האוכלוסיות הבאות המעוניינות לעבוד בתעשיית ההיי-טק או באקדמיה בישראל: עולים חדשים לישראל ומי שהגיש בקשה לעלות לישראל, זכאי חוק השבות אחרים, מומחים זרים וישראלים חוזרים.

ב. הצורך בגיבוש נתונים וכלים של פוטנציאל השוהים מחוץ לישראל הרלוונטיים לענף ההייטק ולקידום המדע בישראל, בין היתר באמצעות סקירת מאגרי הנתונים הרלוונטיים הקיימים בכל גוף ובחינה האם יש נתונים נוספים נדרשים שניתן ונדרש להפיק.

20. להטיל על מנכ"ל משרד החוץ לערוך בחינה, בתיאום עם מל"ג/ות"ת, ולהציג לפני הצוות הבין-משרדי כאמור בסעיף 19 לעיל פרקטיקות מהעולם ל"החזרת מוחות" ולתמרוץ מומחים זרים לעבוד בישראל ו/או לעבוד בחברות ישראליות מרחוק לטובת פיתוח וקידום האקדמיה ותעשיית ההיי-טק בישראל.

21. סגל אקדמי וחוקרים מחו"ל

א. על מנת למנף איי מצוינות באוניברסיטאות המחקר ולהגדיל את התפוקה המחקרית האיכותית בישראל, הממשלה פונה לוות"ת בבקשה לבחון אפשרות לקידום הנושאים הבאים כחלק מעיבוי המערך המחקרי באוניברסיטאות המתקצבות ע"י ות"ת, במסגרת התוכנית הרב-שנתית לשנים תשפ"ג-תשפ"ח:

(1) עידוד קליטה והגמשת תנאי ההעסקה של סגל אקדמי מצטיין בתחומים אחרים שהם בעלי שכר גבוה ואשר התחרות עליו מול מוסדות להשכלה גבוהה בעולם גדולה במיוחד.

(2) עידוד קליטת מדענים מצטיינים במעמד של "חוקרים-עמיתים".

(3) עידוד הבאת סגל מצטיין מחו"ל לאוניברסיטאות וקידום קשרי מחקר בין-לאומיים, בהתייעצות עם משרד העלייה והקליטה בתחומים שתחת אחריותו.

ב. אין באמור בכדי לפגוע בסמכויותיה או בעצמאותה של מל"ג- ות"ת ובעצמאותם של המוסדות להשכלה גבוהה.

שונות

22. **מיפוי וגיבוש תוכניות לשילוב עובדים בעלי תואר אקדמי במקצועות ההייטק ובתחומי המדעים במגזר הציבורי**

א. לרשום את הודעת נציבות שירות המדינה כי בכוונתה לבצע מיפוי של משרות בשירות המדינה ובכלל אילו משרות אשר תנאי הסף שלהן מחייב תואר אקדמי במקצועות ההייטק (תואר ראשון או מתקדם), תעודת הנדסאי או תארים מתקדמים בתחומי המדעי ומצב איושן במטרה לבחון את האפשרות לקדם תוכנית לשילוב עובדים כאמור בשירות המדינה.

ב. לאור ממצאי המיפוי תבחן נציבות שירות המדינה, בשיתוף עם אגף עתודות לישראל במשרד ראש הממשלה ומשרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה, את האפשרות והצורך לייצר תוכניות ליווי והכשרה או עתודה או להרחיב תוכניות קיימות במטרה לעודד את השתלבותם במשרות מתאימות בשירות המדינה.

23. להטיל על משרדי הממשלה לבחון במסגרת התוכניות שמקודמות על ידיהם לפי החלטה זו, בין היתר, את החסמים העומדים בפני בני העדה האתיופית מתוך כוונה לפעול להתאמת הפתרונות המוצעים לחסמים אלו.

24. לרשום את הודעת המשרד לשוויון חברתי כי הרשות לפיתוח כלכלי-חברתי למגזר החרדי תסייע לקידום סעיפי התוכנית באשר לאוכלוסייה החרדית, הרשות לפיתוח כלכלי-חברתי של החברה הערבית תסייע לקידום סעיפי התוכנית באשר לאוכלוסייה הערבית והרשות לקידום מעמד האישה תסייע לקידום סעיפי התוכנית ביחס לקידום נשים.

25. **פרסום דו"ח ועדת הון אנושי להייטק**

בהמשך לדו"ח ממצאי הביניים, להטיל על יו"ר ועדת ההון האנושי להגיש בתוך 60 יום ממועד החלטה זו לשרת החדשנות, המדע והטכנולוגיה ולשר האוצר את המלצות הוועדה הסופיות (להלן: "הדו"ח הסופי"). הדו"ח הסופי יקבע מפת דרכים עם פירוט הצעדים שיש לנקוט על מנת ליישם

את היעדים שהוגדרו על ידי ועדת הון אנושי להייטק בדו"ח ממצאי הביניים.

26. מעקב ובקרה

לאור הצורך לגבש מאגר מידע ונתונים מעודכנים ביחס לתעשיית ההייטק והצורך בטיוב ריכוז הנתונים שיסייעו בזיהוי מגמות וצרכים לתעשייה:

א. להנחות את משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה לבצע מעקב ובקרה אחר ההתקדמות בגיבוש תוכניות העבודה והעמידה ביעדים להגדלת ההון האנושי לתעשיית ההייטק ושילוב קבוצות בייצוג חסר, למדוד את רמת האפקטיביות של התוכניות המבוצעות ולפרסם דו"ח שנתי אודות סטטוס יישום החלטה זו, בין היתר בשים לב להמלצות שיפורטו בדו"ח ועדת ההון האנושי להייטק כאמור בסעיף 25 שלעיל, זאת בשיתוף עם משרד החינוך, זרוע העבודה, משרד ראש הממשלה, משרד האוצר, רשות החדשנות, ות"ת, המשרד לשוויון חברתי והרשות לקידום מעמד האישה (להלן: "צוות המעקב והבקרה"). כלל משרדי הממשלה יעבירו כל נתון ומידע הנדרשים לצורך כך, בכפוף לכל דין. כמו כן, המשרדים השותפים המפורטים בסעיף זה יוכלו לעיין בנתונים האמורים בהתאם לצורך ובכפוף לכל דין.

ב. לרשום את הודעת זרוע העבודה כי הם פועלים להרחבה ולטיוב של פלטפורמה דיגיטלית קיימת לאיסוף נתונים אודות מקצועות הייטק וענפי הייטק אשר תכלול תיאורי תפקיד, הכשרות, כישורים, שכר ומשרות פנויות.

ג. להנחות את משרדי הממשלה המפורטים בהחלטה זו, ככל שהאמצעים יעמדו לרשותם, לשלב במסגרת תוכניות העבודה שיגובשו על ידיהם ואשר יוגדרו על ידי צוות המעקב והבקרה כתוכניות מרכזיות, הליך מלווה להערכת אפקטיביות במטרה לאפשר מעקב וביצוע מיטביים ולשפר את תוצאות הכלים שיופעלו.

27. פעילויות רשות החדשנות המפורטות בהחלטה זו תבוצענה בהתאם להוראות החוק לעידוד מחקר, פיתוח וחדשנות טכנולוגית בתעשייה, תשמ"ד-1984, סמכויותיה והאמצעים העומדים לרשותה ומבלי לפגוע בסמכויות האורגנים שלה.

28. הפעילויות המפורטות בסעיפים 16 ו-17 ייעשו תוך היוועצות במשרד החוץ לגבי המדינות הרלוונטיות.

29. יצוין כי ככל שבדו"ח הסופי יהיו המלצות או מסקנות השונות מאלו שנקבעו בדו"ח הביניים, יובאו הדברים על ידי שרת החדשנות, המדע והטכנולוגיה לפני הממשלה, ובמידת הצורך תובא הצעה לתיקון החלטת הממשלה.

30. יצוין כי אין בסמכות הצוות הבין-משרדי הנזכר בסעיף 21 שלעיל כדי לחייב את הממשלה בהוצאה תקציבית או בהפחתת הכנסה.

המשך חברות מדינת ישראל במכון הבין-לאומי לניתוח מערכות יישומיות
The International Institute for Applied Systems Analysis - (IIASA)

.1853

ראש הממשלה פותח.

גב' הילה חדד, המנהלת הכללית של משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה, מציגה את ההצעה.

השרה תמר זנדברג מעירה.

(פה אחד)

מ ח ל י ט י ס, בהמשך להחלטת הממשלה מס' 2912 מיום 03.08.2017 בעניין הצטרפות למכון הבין-לאומי לניתוח מערכות יישומיות IIASA (להלן – החלטת הממשלה):

א. לאור המלצות הוועדה הישראלית למכון הבין-לאומי לניתוח מערכות יישומיות (להלן – הוועדה), להמשיך את חברות מדינת ישראל במכון הבין-לאומי לניתוח מערכות יישומיות (להלן – IIASA) ב-5 השנים הקרובות.

ב. לצורך ביצוע האמור בסעיף א', להקצות כספים למימון עלות דמי החבר השנתיים ב-IIASA לשנות התקציב 2022-2026 בסכום של 350,000 אירו בשנה, על פי החלוקה הבאה:

- משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה, מתקציבו לארגונים לאומיים : 55%.
- משרד ראש הממשלה, מתקציב המועצה הלאומית לכלכלה : 15%.
- משרד האנרגיה, מתקציב ההדרכה : 15%.
- המשרד להגנת הסביבה, מתקציב מדיניות ואסטרטגיה : 15%.
- יובהר כי לא תינתן תוספת תקציב למשרדים בשל ההקצאות האמורות.
- ג. בהתאם לסעיף 40א לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 ולצורך מימון פעולה מאזנת כהגדרתה בסעיף 40א לחוק האמור, יקצו משרדי הממשלה מתקציביהם את הסכומים המפורטים בהחלטה זו. משרדי הממשלה ואגף התקציבים במשרד האוצר רשאים להסכים ביניהם על הקצאה מתקציב שונה מהתקציב המפורט לעיל לשם ביצוע הפעולה המאזנת כאמור.
- ד. האחריות על איגום התקציבים והפעלתם תוטל על משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה בהתאם לנהלים המקובלים ובכפוף לכל דין.
- ה. המשך החברות ב-IIASA מותנה בגיבוש תוכנית עבודה משותפת עם IIASA במתכונת דומה לתוכנית שהייתה בתוקף בתקופת החברות הראשונה, אשר תבטיח, בין היתר, את התמיכה הנדרשת של IIASA בשימוש השוטף של משרדי הממשלה בכלים ומודלים של IIASA. משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה יהיה אחראי לגיבוש התוכנית במשותף עם הוועדה.
- ו. להמשיך בפעילות הוועדה הישראלית למכון הבין-לאומי לניתוח מערכות יישומיות במתכונת ובהרכב שנקבעו בהחלטת הממשלה.
- ז. בתום 3 שנים ממועד אישור ההחלטה, תגיש הוועדה חוות דעת מקיפה ומנומקת אודות התועלות מחברות ישראל ב-IIASA.
- ח. מינוי חברי הוועדה שאינם נציגי הממשלה ייעשה על ידי מנכ"לית משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה. נציגי משרדי הממשלה ימונו כל אחד על ידי מנכ"ל משרדו.

שרת התחבורה והבטיחות בדרכים מציגה את הנושא ומציינת כי ניהול התנועה בשיתוף הרשויות המקומיות יכול להוריד כ-40% מעומסי התנועה בכבישים.

גב' מיכל פרנק, המנהלת הכללית של משרד התחבורה והבטיחות בדרכים, מציגה באמצעות מצגת את התוכנית להקמת רשויות מרחביות בתחבורה שתהיינה אמונות על ניהול התנועה ופיתוח התחבורה הציבורית ברשויות המקומיות שבתחומן, על פי סמכויות שיינתנו להן ממשרד התחבורה והבטיחות בדרכים.

(עותק מהמצגת נמצא בתיקי מזכירות הממשלה)

בדיון משתתפים: ראש הממשלה והשרים מרב מיכאלי, מירב כהן, אורית פרקש הכהן וה"ה מאיר לוי ומיכל פרנק.

(פה אחד)

מחליטים, בהמשך להחלטות הממשלה מס' 3988 מיום 18 בדצמבר 2011, מס' 3426 מיום 11 בינואר 2018 ומס' 1684 מיום 26 ביוני 2022, במטרה לשפר את תכנון, ניהול ופיתוח התחבורה בישראל ומתוך הכרה בתועלות של ניהול התחבורה על ידי הרשויות המקומיות והבנתן את צורכי ציבור הנוסעים במרחב גיאוגרפי ותחבורתי משותף:

1. להטיל על שרת התחבורה והבטיחות בדרכים (להלן – שרת התחבורה) לגבש מפה לחלוקת כלל שטחי הרשויות המקומיות ושטחים גליליים, ככל שרלוונטי, למרחבים תחבורתיים (להלן – מרחבים תחבורתיים) עד ל-31 בדצמבר 2022, בהתאם לעקרונות הבאים:

א. שמירה על קיומו של רצף גיאוגרפי בין הרשויות המקומיות אשר תיכללנה במרחב תחבורתי;

ב. מיקומן של דרכים המשמשות או המיועדות לשמש לתחבורה עתירת נוסעים בתחומי מרחב תחבורתי, ככל שישנן;

ג. היקפי ודפוסי התנועה היומיים בכל אמצעי התחבורה, מרשות מקומית אל עיר הראשה, ככל שישנה, ואל רשויות מקומיות אחרות בסביבתה, בשים לב גם לתוכניות עתידיות;

ד. הקרבה הגיאוגרפית והזיקה התחבורתית בין הרשויות המקומיות במרחב התחבורתי לעיר הראשה ואל רשויות נוספות ומרכזי תעסוקה

במרחב התחבורתי;

ה. מאפייניו של המרחב התחבורתי, לרבות היקפו הגיאוגרפי ומספר הרשויות המקומיות בו;

ו. גיבוש המפה ייעשה בהתייעצות עם משרד האוצר, משרד ראש הממשלה, משרד הפנים, המשרד לביטחון הפנים, נציגי השלטון המקומי וגורמים רלוונטיים נוספים, ככל שייקבעו על ידי משרד התחבורה והבטיחות בדרכים. במסגרת כך, תיבחן התאמת מפת המרחבים התחבורתיים לחלוקות מרחביות קיימות לרבות חלוקת אשכולות הרשויות המקומיות וחלוקת המחוזות, ככל שיימצא כי חלוקות אלה תואמות לשיקולים התחבורתיים.

בהחלטה זו –

"עיר הראשה" – הרשות המקומית שתיקבע כעיר הראשה במרחב התחבורתי, בין היתר בהתחשב בגודלה ובעוצמת הזיקות התחבורתיות של הרשויות במרחב לאותה רשות מקומית, אלא אם נמצא כי באזורים לא מטרופוליניים אין בכך צורך או לא ניתן לקבוע באופן מובהק את עיר הראשה.

2. להטיל על שרת התחבורה לקדם תוכנית רב שנתית להקמת רשויות מרחביות לתחבורה שתהיינה אמונות על ניהול התנועה ופיתוח התחבורה בשטחי המרחבים התחבורתיים שייקבעו, והן תפעלנה ברשויות המקומיות שבתחומן בכפוף לתחומי האחריות והסמכויות שיוגדרו בהתאם להחלטה זו (להלן – רשות מרחבית לתחבורה או רשויות מרחביות לתחבורה).

3. להטיל על משרד התחבורה והבטיחות בדרכים ומשרד האוצר, בהתייעצות עם משרד ראש הממשלה ועם המשרד לביטחון הפנים, בעניינים הנוגעים לסמכויות משטרת ישראל, לקדם חקיקה נדרשת לאסדרה מלאה של סמכויות ניהול התנועה והתחבורה ולהקמה והפעלת הרשויות המרחביות והגדרת תפקידיהן וסמכויותיהן, לאור העקרונות המפורטים בפרק י"א (רשויות תחבורה מטרופוליניות), מתוך הצעת חוק התוכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2019), התשע"ח-2018, בשינויים הנדרשים ככל שיימצא בכך הצורך. החקיקה תקבע בין היתר הסדרי מעבר לרשויות המרחביות שיוקמו מכוח סעיף 76 לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן – הפקודה), כמפורט בהחלטה זו ותוך יצירת כללי ממשל תאגידי אחידים מכוח החקיקה שתיקבע.

בנוסף לתפקידי וסמכויות הרשויות המרחביות לתחבורה, כמפורט בסעיף 5(ה), ייבחנו במסגרת החקיקה תפקידים וסמכויות נוספים בתחום ניהול התנועה והתחבורה.

4. במטרה להביא להתארגנות רשויות מרחביות לתחבורה ולאפשר פעילות ראשונית בתחום ניהול התחבורה המרחבית, עד לקידום חקיקה לעניין המסגרת המיטבית לפעילות הרשויות המרחביות, תפקידיהן וסמכויותיהן, כמפורט בסעיף 3, להטיל על שרת התחבורה לפעול מתוקף סמכותה מכוח הפקודה, לרבות מכוח סעיף 76 לפקודה, להתקין תקנות להקמתן של כל אחת מהרשויות המרחביות לתחבורה ולהגדרת תפקידיהן בתחום התחבורה (להלן – התקנות), בהתאם ליעדים וללוחות הזמנים הקבועים בסעיף 6.

5. במסגרת התקנות כאמור יוסדרו, בין היתר, העקרונות האלה:

א. שטח המרחב התחבורתי של הרשות המרחבית לתחבורה ופירוט הרשויות המקומיות שבהן היא תפעל ושטחים גליליים ככל שרלוונטי;

ב. הרכב מועצת הרשות המרחבית לתחבורה ובכלל זה מספר נציגי רשויות מקומיות הנמצאות במרחב התחבורתי, בין היתר בשים לב לגודל הרשויות המקומיות;

ג. עיר הראשה ברשות המרחבית, כהגדרתה לעיל;

ד. יושב ראש מועצת הרשות המרחבית לתחבורה יהיה ראש העיר הראשה; היכן שלא נקבעה עיר ראשה כאמור או שהוחלט אחרת על ידי שרת התחבורה, מטעמים מיוחדים, יפורט בתקנות אופן מינוי יושב ראש מועצת הרשות המרחבית מקרב חברי המועצה;

ה. קביעת הסדרי ממשל תאגידי ברשות המרחבית, בהתבסס על חקיקה ראשית קיימת אשר חלה על גופים דומים וכן לאור הצעת החוק, כמפורט בסעיף 3, והסדרים רלוונטיים נוספים לצורך פעילות הרשות המרחבית לתחבורה וניהולה ובכללם אופן מינוי נציגים ומשקיפים ומספרם, תנאי כשירות, תקופת כהונה, הפסקת כהונה, קביעת האורגנים הפועלים בתאגיד לרבות לעניין ביקורת פנימית וסדרי עבודת הרשות;

ו. קביעת תפקידיה וסמכויותיה של הרשות המרחבית לתחבורה. בין היתר ייבחנו התפקידים והסמכויות הבאים, זאת עד לאסדרת

פעילות הרשות המרחבית לתחבורה מכוח החקיקה כמפורט בסעיף 3 :

(1) ליזום ולקדם תוכניות בתחום התחבורה הציבורית ובתחומי התחבורה השיתופית הממונעת, תשתיות רכיבה, תחבורה מסחרית, תחבורה חשמלית ותחבורה אוטונומית, בכפוף למדיניות הממשלה, וכן ליזום ולקדם שיתופי פעולה בתחומים אלו בין הרשויות המקומיות במרחב התחבורתי של הרשות המרחבית לתחבורה תוך התייחסות לרשויות המקומיות הגובלות ברשות המרחבית ורשויות מרחביות אחרות ובאופן שתומך בתוכניות האסטרטגיות ובתכנון הממשלה בתחומי התחבורה, התשתיות והדיור ;

(2) לשמש רשות תמרור מקומית כמשמעותה בתקנות התעבורה או רשות תמרור מקומית לניהול תנועה, לאחר תיקון תקנות התעבורה לעניין זה, ככל שיתוקנו, לצורך ניהול תנועה במרחב הרשות או חלק ממנו, ככל שמונתה לכך על ידי המפקח על התעבורה, ובכלל זה הקמה והפעלת מרכז בקרת תנועה מרחבי לאותה רשות מרחבית לתחבורה, שיכלול את מערך ניהול התנועה במרחב הרשות המרחבית לתחבורה לכל אמצעי התחבורה הקיימים, לרבות רמזורים וצירי העדפה לתחבורה ציבורית, ככל שתוסמך לעניינים אלה ; מתן סמכויות של רשות תמרור לרשות המרחבית יעשה במטרה שלא תיווצר כפילות ביחס לאותה סמכות אל מול רשות תמרור מקומית ;

(3) גיבוש חוות דעת לבקשת שרת התחבורה בתחומים שעליהם היא מופקדת, לרבות התייחסות לשילוב טכנולוגיות ליעול, שיפור והנגשת תחום התחבורה, לניצול יעיל של תשתיות קיימות ולהפחתת השפעות שליליות של התחבורה על הסביבה ;

(4) הכנת תוכניות פעולה, קידום תכנון סטטוטורי לפי כל דין, הקמה ותחזוקה של תשתיות תחבורה ציבורית משלימה ובלבד שביצוע תפעול ותחזוקה של תשתית כאמור תהיה על פי התקשרות לפי כל דין עם משרד התחבורה, לרבות על פי העניין התקשרות בפטור ממכרז בכפוף לתקנות חובת המכרזים, התשנ"ג-1993, ותבצע מבלי לגרוע מסמכות הרשויות המקומיות שבשטחן מבוצעות העבודות.

ז. לקבוע את התנאים הנדרשים להפעלת התפקידים והסמכויות ובכלל

זה כללי בקרה בידי משרד התחבורה והמפקח הארצי על התעבורה.

6. להטיל על שרת התחבורה לעשות שימוש בסמכותה מכוח סעיף 76 לפקודה, כאמור בסעיף 4, או מכוח חקיקה ייעודית שתקודם כאמור בסעיף 3, לטובת הקמת רשויות מרחביות לתחבורה:

א. לצורך מימוש החלטת הממשלה מס' 3426 מיום 11 בינואר 2018, לפעול להקמת רשות מרחבית לתחבורה במרחב התחבורתי של מטרופולין ירושלים. טיוטת התקנות לעניין זה תפורסם להערות הציבור בתוך חודש ממועד קבלת החלטה זו ותוך קיום שיח עם הרשויות המקומיות הנוגעות בדבר. בנוסף תיבחן האפשרות לגיבוש מתווה להעברת הפעילות המבוצעת במועד החלטה זו על ידי צוות תוכנית אב לתחבורה ירושלים, המאוגד כיום כעמותה לתכנון, פיתוח ושימור אורבני – ירושלים (ע"ר), כולה או חלקה, ופעילות רלוונטית נוספת מעיריית ירושלים, בכפוף להסכמת העירייה, לרשות המרחבית שתקום. בחינת המתווה כאמור תתבצע על ידי משרד התחבורה בתיאום עם משרד האוצר, משרד המשפטים, משרד הפנים, עיריית ירושלים, העמותה לתכנון, פיתוח ושימור אורבני ירושלים וגורמים רלוונטיים נוספים, הכול בכפוף להוראות כל דין.

ב. הקמת רשות מרחבית לתחבורה במרחב התחבורתי של מטרופולין גוש דן עד 30 באפריל 2023. כבסיס לכך ולצורך תיאום בין הרשויות והגברת שיתופי הפעולה ביניהן, יוקם צוות עבודה אשר יכלול את נציגי הרשויות המקומיות הרלוונטיות בגוש דן. משרד התחבורה יגבש, בתיאום עם הצוות, את מתווה הפעולה להקמת הרשות, לרבות תחומי פעילות, מתווה הייצוג ושלביות היישום.

ג. לאור מרכזיותן של ערי המטרופולין תל אביב וירושלים, הן יוגדרו בתקנות ביחס לכל רשות מרחבית במטרופולין הרלוונטי כעיר ראשה וראשי ערים אלו יוגדרו כיושבי ראש מועצות הרשויות המרחביות.

ד. התוכנית הרב-שנתית כאמור בסעיף 2 תקבע את סדר הקדימות להקמת רשויות מרחביות לתחבורה נוספות, לרבות במטרופולין חיפה ובמטרופולין באר שבע, בהמשך להחלטת הממשלה מס' 3426, ובמרחבים תחבורתיים נוספים, על בסיס שיקולים וקריטריונים מקצועיים שיוגדרו בשיתוף עם משרד האוצר. כבסיס לכך ולצורך הגברת שיתופי הפעולה בין הרשויות המקומיות, רשאי משרד התחבורה לפעול להקמת צוותי עבודה אשר יכללו נציגי רשויות מקומיות, נציגי אשכולות רשויות וגורמים רלוונטיים נוספים, ככל

שייקבעו על ידי משרד התחבורה. צוותים אלו ירכזו את התשתית המקצועית הנחוצה להקמת הרשויות המרחביות כאמור.

7. משרד התחבורה יפעל, בתיאום עם אגף תקציבים במשרד האוצר, לגיבוש מתווה לבניית ידע תחבורתי מקצועי ויכולות ארגוניות, בצורה שתחזק את מוכנות הרשויות המקומיות, לקראת הקמת הרשויות המרחביות ותחזק את מעורבותן בעבודה המרחבית, בין היתר באמצעות עידוד להעסקת ממוני תחבורה על ידי אשכולות הרשויות וברשויות מקומיות העתידות להיות חלק מרשות מרחבית לתחבורה וכן עבור שירותי ייעוץ ותכנון לרשויות המקומיות. למימון סעיף זה, יקצה משרד התחבורה בשנת 2022 עד 25 מיליון ₪ מתקציב הפיתוח של המשרד לשנת 2022.

צעדים לחיזוק יכולת הממשלה לעמוד ביעדי האנרגיה המתחדשת

.1855

ראש הממשלה פותח.

שרת האנרגיה מציגה את הנושא.

מר ליאור שילת, המנהל הכללי של משרד האנרגיה, מציג באמצעות מצגת את עיקרי ההצעה שמטרתה להכפיל את הספקי החשמל המופקים מאנרגיה מתחדשת באמצעות הפחתת הבירוקרטיה וטיוב הרגולציה ועידוד בתמרוץ חברות ממשלתיות בשלטון המקומי לקדם ייצור אנרגיות מתחדשות.

(עותק מהמצגת נמצא בתיקי מזכירות הממשלה)

השרה להגנת הסביבה מעירה ומתייחסת.

(פה אחד)

מ ח ל י ט י ס, בהמשך להחלטות הממשלה מס' 3269 מיום 17.12.2017, מס' 465 מיום 25.10.2020, מס' 171 מיום, מס' 211 מיום 01.08.2021, מס' 208 מיום 01.08.2021 ומס' 541 מיום 24.10.2021 ועל מנת לעמוד ביעד הממשלתי של 30% אנרגיה מתחדשת בשנת 2030, תוך הסרת חסמים, יצירת שיתופי פעולה בין כלל בעלי העניין וטיוב הליכים רגולטוריים ובירוקרטיים וכחלק

מהמאמץ העולמי להתמודדות עם משבר האקלים שאליו מחויבת ישראל, לנקוט בצעדים האלה:

1. להקים צוות בין-משרדי לבחינת כלים לקידום הקמת מתקנים לייצור אנרגיה מתחדשת ("מתקני אנרגיה מתחדשת") בבנייה חדשה שאינה למגורים ובכלל זה בחינת האפשרות להטלת החובה להתקנתם. בראש הצוות יעמוד מנהל מנהל התכנון ויהיו חברים בו מנכ"ל משרד האנרגיה, המשרד להגנת הסביבה, משרד המשפטים, הממונה על התקציבים והחשב הכללי או נציגיהם. הצוות יהיה רשאי להזמין לדיונים נציגים של משרדי ממשלה רלוונטיים נוספים לפי הצורך. הצוות יגיש לממשלה את המלצותיו לרבות תיקוני חקיקה ונהלים, ככל הנדרש, בתוך 90 יום ממועד החלטה זו.

2. להנחות את מנהלת רשות החברות הממשלתיות לדרוש מהדירקטוריונים של החברות הממשלתיות לקיים דיון בשני הנושאים הבאים, בכפוף לכל דין:

א. אפשרות הקמה של מתקני אנרגיה מתחדשת על גבי תשתיות ונכסים בבעלותן או שמוקמים או מופעלים על ידיהן וזאת למעט חברה ממשלתית שהיא בעלת רישיון הולכה או רישיון לניהול מערכת מכוח חוק משק החשמל, התשנ"ו-1996.

ב. אימוץ אמצעים להתייעלות באנרגיה בתשתיות ונכסים שבבעלותן או שמוקמים או מופעלים על ידיהן.

ג. הרשות תגיש לממשלה דין וחשבון על דיונים שנערכו לפי סעיפים אלו וההחלטות שהתקבלו לגביהם בתוך 180 יום ממועד קבלת החלטה זו.

"חברה ממשלתית" לעניין החלטה זו – חברה ממשלתית וחברה בת ממשלתית כהגדרתן בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975.

3. לרשום את הודעת יו"ר מליאת רשות החשמל כי בכוונתו לבחון את האפשרות לקבוע מנגנון לתמרוץ התייעלות באנרגיה עבור גופים שלהם נקבעים תעריפים על ידי המליאה, בכפוף לכל דין, וכן לרשום את הודעת יו"ר המועצה לענייני משק הגז הטבעי, כי בכוונתו לבחון את האפשרות לקבוע מנגנון לתמרוץ התייעלות באנרגיה במקטע ההולכה, בכפוף לכל דין.

4. במטרה להגדיל את היקף מתקני האנרגיה המתחדשת והאגירה במסגרת פרויקטי בנייה ותשתיות שבוצעו על ידי משרדי הממשלה ויחידות הסמך שלהם, או שמקודמים על ידיהם:

א. להנחות את מנכ"לי כל משרדי הממשלה ויחידות הסמך לבחון שילוב של מתקני אנרגיה מתחדשת ואגירה במסגרת פרויקטי בנייה ותשתיות שמקודמים על ידיהם או שבוצעו במישרין או בעקיפין, לצד בחינת הכדאיות המשקית והכלכלית של הקמת המתקנים.

ב. משרדי הממשלה ויחידות הסמך ידווחו לשרת האנרגיה על מתקני אנרגיה מתחדשת ואגירה ששולבו במסגרת הפרויקטים שבוצעו או שמקודמים על ידיהם במישרין או בעקיפין בכל שנה קלנדרית וזאת עד ל-31 במרץ בשנה העוקבת.

אין באמור בסעיף זה כדי להקנות זכות או טענה לצד ג' כלשהו.

5. במטרה לקצר את משך הזמן הדרוש להקמה של מתקני אנרגיה מתחדשת בישראל, לפשט את תהליכי הקמתם על ידי הסרת חסמים ולהנגיש לציבור את תהליכי ההקמה אל מול הגופים השונים ובמטרה לבחון הקמה של מערכת ממשלתית אחודה לנושא (One Stop Shop), לבצע את הפעולות הבאות:

א. בסעיף זה - "גוף מעורב" - גוף המעורב באופן ישיר או עקיף בתהליכי ההקמה של מתקני אנרגיה מתחדשת, לרבות תהליכי אישור תכניות, מתן היתר, רישוי, הקצאת קרקע וחיבור לרשת החשמל, כמפורט להלן: גוף המנוי בטבלה בפסקה (ד), גוף המנוי בפסקה (ה), המשרד להגנת הסביבה ומשרד החקלאות ופיתוח הכפר.

ב. גוף מעורב שהוא משרד ממשלתי יכין אפיון של השלבים הנדרשים למתן אישורים הנדרשים על ידיו בתהליכי הקמה של אנרגיה מתחדשת, לרבות לוח זמנים למתן מענה לכל שלב (להלן - האפיון), ויעביר את האפיון למשרד האנרגיה בתוך 120 יום מהמועד שבו העביר אליו משרד האנרגיה מתכונת לקביעת אפיון.

ג. משרד האנרגיה יפנה לגופים המעורבים שאינם משרדי ממשלה בבקשה להגיש את האפיון. העתק הפנייה יועבר גם לשר או לגוף ממשלתי הממונה על הגוף המעורב.

ד. שר או גוף האחראי על גוף מעורב יפעל ככל הניתן, על פי סמכויותיו על פי דין, על מנת שהגוף המעורב הרלוונטי יעביר את האפיון למשרד האנרגיה בתוך 120 מיום שהעביר אליו משרד האנרגיה מתכונת לקביעת אפיון :

הגוף המעורב	שר או גוף אחראי
פיקוד העורף ואגף תכנון ובניין כוח רב-זרועי בצה"ל	שר הביטחון
רשות הטבע והגנים	השרה להגנת הסביבה
חברת החשמל	שרת האנרגיה ומנהלת רשות החברות הממשלתיות

ה. הממשלה רושמת את ההודעות הבאות :

(1) הודעת הרשות הממשלתית למים וביוב כי תפעל להעברת אפיון למשרד האנרגיה.

(2) הודעת רשות מקרקעי ישראל כי תבחן את האפשרות להכנת אפיון והעברתו למשרד האנרגיה.

(3) הודעת רשות העתיקות כי תפעל להעברת אפיון למשרד האנרגיה.

(4) הודעת רשות הכבאות וההצלה כי תפעל להעברת אפיון למשרד האנרגיה.

ו. משרד האנרגיה יפרסם מדריך המאגד את האפיונים לטובת הציבור בתוך 90 יום ממועד קבלת מידע זה מכלל הגופים.

ז. המדריך ייתן התייחסות נפרדת להקמת מתקני אנרגיה מתחדשת על גבי שטחים מבונים בדו-שימוש.

ח. להקים צוות בין-משרדי לבחינת טיוב תהליך ההקמה של מתקני אנרגיה מתחדשת ולבחינת הקמה של מערכת אחודה ודיגיטלית (One Stop Shop) לנושא, אשר תייעל ותקצר את משך זמן הטיפול בבקשות להקמת מתקני אנרגיות מתחדשת. בראש הצוות יעמוד מנכ"ל משרד האנרגיה, ויהיו חברים בו נציגי הגופים

המעורבים, יחד עם נציגי משרד ראש הממשלה, משרד המשפטים, משרד האוצר, מערך הדיגיטל הלאומי, רשות החשמל ומנהל התכנון.

6. להקים צוות לבחינה וגיבוש המלצות של הצעדים הנדרשים בכדי לעודד רשויות מקומיות לפעול להקמת מתקני אנרגיה מתחדשת ואגירה. בראש הצוות יעמוד מנכ"ל משרד הפנים, ויהיו חברים בו מנכ"ל משרד האנרגיה, מנכ"לית המשרד להגנת הסביבה, החשב הכללי והממונה על התקציבים במשרד האוצר ויו"ר רשות החשמל או נציגיהם. הצוות יגיש את המלצותיו לשרת הפנים, לשרת האנרגיה ולשר האוצר בתוך 90 יום ממועד החלטה זו.

7. לצורך הסרת חסמים והאצת תכנון רשת הולכת החשמל:

א. להטיל על שרת האנרגיה להקים צוות בין-משרדי בהובלת משרד האנרגיה שחברים בו נציגי רשות החשמל, מנהל התכנון, המשרד להגנת הסביבה, משרד התחבורה והבטיחות בדרכים, החשב הכללי והממונה על התקציבים במשרד האוצר, משרד המשפטים ומשרד הביטחון, אשר יבחן את הצורך וימליץ, ככל שיימצא הצורך, על ההסדרים הנדרשים על מנת להאיץ את הקידום של רשת ההולכה ומתקניה לעמידה ביעדי הממשלה.

ב. המלצות הצוות יוצגו למנכ"לי המשרדים החברים בצוות בתוך 90 יום מהקמתו. ההמלצות עשויות לכלול את פירוט השינויים הדרושים לקידום והאצת הקמת רשת החשמל, ובין היתר תיקוני תקנות, חקיקה, הנחיות לתכנון, אמצעים משלימים וכן לוחות הזמנים למימוש.

8. עם קבלת תוכנית הפיתוח של רכבת ישראל והתוכנית האסטרטגית לפיתוח רשת הדרכים לשנת 2030 לבדיקת משרד האנרגיה לרבות רשימת כל התוכניות לדרכים ומסילות ומקטעיהן, משרד האנרגיה יבחן בתוך 120 יום את הצורך בשמירת רצועות משותפות עבור תשתיות משק האנרגיה בתוכניות ויעדכן את מנהל התכנון ומשרד התחבורה והבטיחות בדרכים.

9. להנחות את משרד התחבורה ומנהל התכנון, כי בכל הליך של הכנת תכניות מפורטות לדרכים ולמסילות ברשת הארצית, לרבות אלו הכלולות בתוכנית הפיתוח של רכבת ישראל ובתוכנית האסטרטגית לפיתוח רשת הדרכים לשנת 2030:

א. תיערך התייעצות עם משרד האנרגיה במטרה לאחד תשתיות באמצעות תכנון מפורט של תשתיות משק האנרגיה, לרבות קווי

הולכה או אפשרות הקמת מנהרת תשתיות, בתכניות מפורטות לדרכים ומסילות כאמור. זאת בהתייחס, בין היתר, להשפעת התכנון המפורט של הרצועה על לוחות הזמנים לאישור התכנית לדרך או למסילה, ועל ישימות אישור התכנית ומימושה.

ב. התכנון המפורט של תשתיות האנרגיה בתכניות התחבורה כאמור יתבצע בידי משרד האנרגיה או מי מטעמו.

הישיבה ננעלת
(בשעה 12:30)

לכבוד

מר אביגדור ליברמן גב' אורית פרקש הכהן
שר האוצר שרת החדשנות, המדע והטכנולוגיה

מכובדי,

ממצאי ויעדי ביניים של הוועדה הלאומית להגדלת ההון האנושי להייטק לקראת התוכנית הכלכלית לשנת 2023

פתח דבר

1. בהתאם לכתב המינוי מיום ה-13.9.21 בו מיניתם אותי לראש הוועדה הלאומית להון האנושי להייטק, ובשים לב להחלטת ממשלה מס' 212 מיום ה-1 באוגוסט 2021 בה הוחלט על הקמת הוועדה על-ידי שרת החדשנות, המדע והטכנולוגיה ושר האוצר, על רקע היעד שנקבע בקווי היסוד בממשלה להגדלת שיעור המועסקים בהייטק ל-15% מכוח העבודה במשק, הריני מעדכן כי הוועדה נמצאת בשלבים המסכמים לקראת גיבוש ההמלצות הסופיות, והריני מפרט בפניכם את ממצאי הביניים העיקריים.
2. מסמך זה נעשה כהכנה לתוכנית הכלכלית לשנת 2023 וכבסיס לכתיבת הדוח המסכם של הוועדה. במסגרת מסמך זה אבקש לתאר במסגרתו את האבנים הגדולות, כלומר **השינויים המבניים והמהותיים**, הנדרשים על מנת להגדיל את ההון האנושי בהייטק **באופן יסודי ובר קיימא במשק הישראלי** במסגרת התוכנית הכלכלית לשנת 2023, ובשים לב כי בדוח הוועדה המלא יפורטו בהרחבה המלצות אלו והמלצות נוספות.
3. בוועדה שעמדתי בראשה התקיימו עד כה 12 דיוני מליאה ראשית, ומאות דיונים בצוותי משנה ובקבוצות קטנות. חברי הוועדה כללו את כלל נציגי הגופים הרלוונטיים לנושא, אשר לקחו חלק פעיל בכלל הדיונים. בדיונים נכחו נציגי משרד האוצר, משרד החדשנות המדע והטכנולוגיה, משרד רוה"מ והמועצה הלאומית לכלכלה, משרד הכלכלה וזרוע העבודה, רשות החדשנות, משרד החינוך, ות"ת, מולמו"פ, בנק ישראל וכן נציגי תעשייה בכירים, חברה אזרחית וגופי מחקר מאקרו-כלכליים. אני מנצל את ההזדמנות להודות לשרת החדשנות, המדע והטכנולוגיה, לשר האוצר, ולעשרות רבות של אנשים שהשקיעו את זמנם ומרצם – כאשר כל הגורמים מחוץ לממשלה עשו זאת בהתנדבות מלאה. **אדגיש כי מסמך זה מבוסס על ההסכמות הרבות והחשובות בין כלל הגופים השותפים בוועדה.**
4. חדשנות טכנולוגית הינה מחולל מרכזי של צמיחה כלכלית ועלייה בפריון. לא בכדי מגזר ההייטק שמהווה מנוע עיקרי לחדשנות טכנולוגית הינו קטר הצמיחה של המשק הישראלי,

ובסיס לטרנספורמציה הדיגיטלית של המשק כולו. מרכזיות תרומתו לכלכלה הישראלית באה לידי ביטוי באחריותו על כ-15% מהתוצר, למעלה מ-50% מהייצוא, ו-25% מתקבולי מס הכנסה של המועסקים בישראל. להון האנושי חשיבות קריטית להתפתחותו של מגזר ההייטק ולהמשך שגשוגו.

5. כולנו מודעים לחששות הגדולים עקב המשבר הכלכלי המתהווה ועל השלכותיו על ענף ההייטק הישראלי. אף על פי כן, הועדה סבורה כי בטווח הארוך עקב התעצמות המהפכה הדיגיטלית וכניסתה הגוברת לכל תחומי חיינו הדרישה לעובדים בעלי כישורי TECH תלך ותתעצם.

6. בתמצית, מסמך זה ממליץ על יצירת מדידה ממשלתית עדכנית ושונה של מקצועות ההייטק והמשרות הטכנולוגיות בישראל; מפרט יעדים כמותיים בהון אנושי בכל שלבי הפיתוח (משפך ההתהוות של ההון האנושי להייטק), מדגיש את האתגרים בתחומי החינוך והתשתית האקדמית בישראל. בנוסף, מסמך הביניים מצרף תכנית פעולה לעמידה בכל יעד. המסמך יוצא על רקע מכתב שרת החדשנות, המדע והטכנולוגיה במכתבה לרשות החדשנות מיום 22.2.2022, ובו יעדי ביניים לשילוב אוכלוסיות בישראל (נשים, חרדים, ערבים וכו') בתעשיית ההייטק, המתכתבים עם האמור בהמשך מסמך זה. לבסוף, המסמך ממליץ על אימוץ יעדי שילוב האוכלוסיות במערכת הביטחון ויצירת שירות לאומי אזרחי טכנולוגי כדרך נוספת לשילוב החברה הערבית והחרדית.

להלן פירוט ממצאי הביניים :

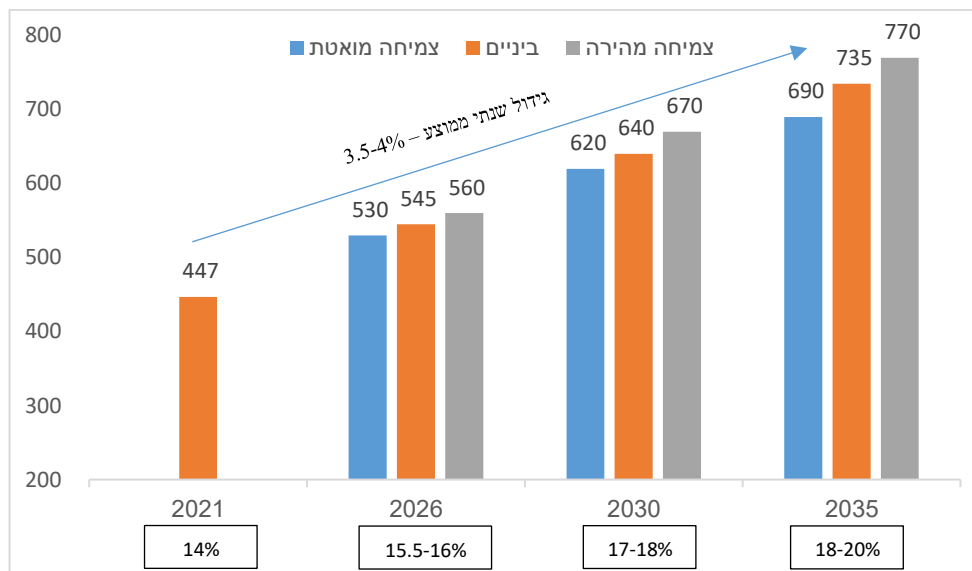
7. הוועדה ממליצה לאמץ מדידה חדשה של 'משרות TECH', כמקובל בארה"ב ומדינות נוספות. הגדרה זו כוללת את כלל העובדים במשלח יד טכנולוגי, גם אם אינם עובדים בחברת הייטק, וכן את העובדים במקצועות הצמיחה בחברות ההייטק. (מקצועות הצמיחה הם מקצועות ליבה בענף ההייטק אשר הינם מרכזיים לחברה אך אינם טכנולוגיים. ניתן לסווגם ל-3 אשכולות מרכזיים – אשכול המוצר, האשכול העסקי ואשכול המטה).

מדידה זו נכונה יותר על מנת לכלול גם את כל העובדים הטכנולוגיים המועסקים בחברות שאינן חברות הייטק כגון חברות ייצור, בנקים, בתי חולים, וכדומה¹. מדידה זו תוכל לנטר בשנים הבאות את מצבו המדויק של המשק הישראלי הן בהיבט ענף ההייטק כקטר היצוא, אך לא פחות מכך, לנטר את רמת הטמעת הדיגיטציה וכלים דיגיטליים בכלל המשק הישראלי. יתירה מכך, יש חשיבות לניטור כלל המשק במשרות הטכנולוגיות על מנת לוודא שצמיחת ענף הייטק נעשית בד בבד עם קידום החדשנות והפריזון בענפים האחרים במשק ולא תוך פגיעה בהם. לאור זאת הנתונים המעודכנים לשנת 2021 הינם :

¹ יש להדגיש כי בנוסף למדד החדש של משרות TECH, תימשך המדידה הנפרדת של המועסקים בחברות היי טק (מה שקרוי כיום 'ענף היי טק') לשם בחינה של מגמות וניתוחים נוספים.

מדד חדש: משרות TECH ² מועסקים בגילאי 25-64 במקצועות טק, 2021 (באלפים)	מדד ישן: שכירים בגילאי +15 בענף היי טק, 2021 (באלפים)	
352	388	עובדים בענף ההיי טק ³
95	0	עובדים במשלח יד הייטק מחוץ לענף ההיי טק ⁴
447	388	סה"כ עובדים בהיי טק
3,150	3,480	סה"כ עובדים במשק
14.2%	11.1%	שיעור עובדים בהיי טק

היעד הממשלתי המוצע לשיעור המועסקים במשרות TECH לפי שנים במספר תרחישים⁵:
 (יצוין כי היעד בקווי היסוד של הממשלה להגעה ל-15% מועסקים בהייטק עד לשנת 2026, עודכן על פי
 המדידה החדשה, ולאור האמור לעיל, ליעד של 16% מהמועסקים עד לשנת 2026)

בתחתית - אחוז העובדים במשרות TECH מסך המועסקים במשק

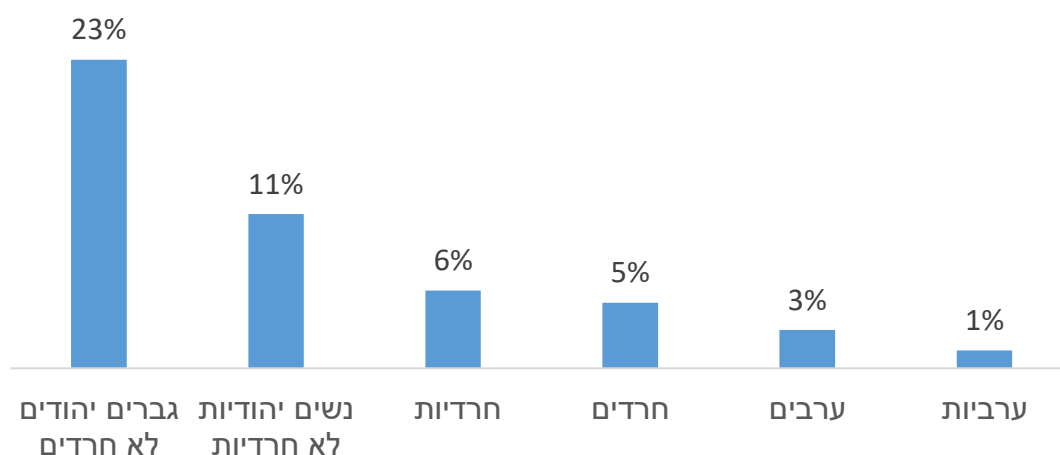
² משרות TECH – עובדים בענף ההיי טק בהתאם להגדרת הלמ"ס בניכוי תת ענף תקשורת (ראה הערת שוליים 3)
 ועובדים במשלח יד היי טק מחוץ לענף ההיי טק (ראה הערת שוליים 4)
³ השינויים למול ההגדרה הישנה הינם - החרגת תת ענף תקשורת בשל מאפיינים שונים מהותית מיתר ענף ההיי טק
 (ירידה מתמשכת במספר העובדים בתחום), מעבר משכירים למועסקים, ומגיל 15 ומעלה לגילאי 25-64 בדומה להגדרות
 וועדת תעסוקה 2030.

⁴ עובדים במשלח יד TECH מחוץ לענף ההיי טק – משלחי יד TECH הוגדרו כמשלחי יד ברמת 4 ספרות שהינם עתירי
 תעסוקה בענפי ההייטק, קרי משלחי יד שבהם שיעור העובדים בענף ההיי טק עולה על 40% מסך העובדים במשלח יד
 זה בשלוש השנים האחרונות בממוצע. קבוצה זו כוללת את משלחי היד הבאים לפי רשימת סיווג 2011: 1,330, 2,111,
 2,113, 2,114, 2,131, 2,144, 2,145, 2,149, 2,151, 2,152, 2,153, 2,511, 2,512, 2,513, 2,514, 2,519, 2,522, 2,523, 2,529, 3,114,
 3,511, 3,512, 3,513 ו-3,514. יש לציין כי הגדרה זו כוללת כ-95% מהמועסקים במשלח יד היי טק בהתאם להגדרת
 הלמ"ס.

⁵ היעד לטווח הארוך (2035) נקבע על בסיס הנחה של צמצום הדרגתי של הפערים בשיעור התעסוקה בהיי טק בין
 הקבוצות השונות באוכלוסייה. ההתפתחות לאורך השנים מובאת באופן ליניארי, אך בהתייחס לשינויים החזויים
 בביקושים בטווח הקצר, לא מן הנמנע כי קצב ההתפתחות עד למימוש יעדי הטווח הארוך יהיה שונה. מכיוון שמדובר
 בהכשרת הון אנושי לטכנולוגיות עילית, המצריכה קניית מיומנויות ופיתוח כישורים החל ממערכת החינוך, לא ניתן
 לצפות לקפיצות חדות ומהירות בזמן קצר.

8. מניתוח הוועדה עלה כי ההיצע הקיים כיום של כ"א מיומן, כולל 'המשך עסקים כרגיל' בדרכי ההכשרה הרגילות (אקדמיה, הכשרות ייעודיות וכדומה) אינו עונה על הביקוש הרב לבעלי כישורי הייטק. הביקוש הגבוה ביותר הינו לעובדים בעלי כישורים טכנולוגיים, וברמה אקדמית ואישיותית גבוהה שהינם בעלי ניסיון תעסוקתי בהיי-טק; **הפער** בין הביקוש להיצע מוערך **בלמעלה מ-100,000 עובדים מיומנים בחמש שנים** (אמנם ייתכן שביקוש זה יקטן בשנה-שנתיים הקרובות, אך אנחנו צופים שהמגמה של צמיחה מואצת של בעלי מקצועות אלו תמשיך ותגדל עוד שנים רבות). כמו כן, בשנים האחרונות ישנן גם אינדיקציות לביקוש גובר לעובדים ב"מקצועות הצמיחה"- מקצועות הדורשים אף הם מיומנויות ייחודיות והשכלה גבוהה ובפרט רמת אנגלית גבוהה וניסיון תעסוקתי רלוונטי. **אי לכך, בטווח הארוך אין ספק כי תהליך הדיגיטציה העולמי ילך ויגבר, ועל מדינת ישראל לבנות את התשתית האנושית המתאימה לעולם החדש.**

9. תמונת הפערים כיום בישראל מדאיגה בהיבטי שוויון הזדמנויות, ומבחינת אי מיצוי פוטנציאל ההון האנושי בישראל:

שיעור המועסקים במשרות TECH מסך המועסקים במשק, לפי קבוצה 2021⁶

10. לאור כל זאת, נוצרה הסכמה רחבה בוועדה בנוגע לצורך בהגדלת איכות והיקף ההון האנושי המוכשר לתעסוקה במשרות TECH, באופן מבני ויסודי, אשר ייתן מענה תשתיתי בטווח הזמן הבינוני והארוך, תוך מיצוי הפוטנציאל הבלתי ממומש בישראל.

מדיניות ויעדים

11. בהתייחס לטווח הזמן הקצר (עד שנת 2026), הוועדה רואה עין בעין את הצורך בהגדלת ההון האנושי המוכשר למשרות הייטק ל-15% (בהתאם להגדרה החדשה – 16%, כמפורט בסעיף 7) מכלל המועסקים במשק ובהתאם לכך תומכת ביעדי הביניים (לשנת 2023) אשר פורטו **במכתב מדיניות שרת החדשנות, המדע והטכנולוגיה לרשות החדשנות** מיום ה-22.2.2022 אשר תורמים להשגת היעד. אמנם תתכן האטה בביקושים בטווח הקצר (2-1

⁶ מקור: עיבוד מכון אהרון, לנתוני למ"ס על פי הגדרת מקצועות TECH

השנים הקרובות), לאור האתגרים הכלכליים העולמיים, אך הערכת הוועדה היא שבטווח הארוך הביקוש יוסיף ויגבר (הטרנספורמציה הדיגיטלית תמשיך ותתעצם לאורך זמן ויתוספו תחומי הייטק נוספים). לכן ריכוז מאמצים בבניית יכולות בטווח הבינוני והארוך נכונים ביתר שאת כבסיס להתעצמות המשק הישראלי.

12. בטווח הזמן הבינוני (2030) והארוך (2035) הוועדה ממליצה לממשלה לאמץ את היעדים המפורטים מטה, המבוססים על תפיסה של מיצוי פוטנציאל הכישרונות בפריפריה, בחברה החרדית, בחברה הערבית ובקרב נשים ואוכלוסיות נוספות. המענה המוצע על ידי הוועדה מבוסס על מתן מענה לחסמים מבניים בתהליך הכשרת ההון האנושי בישראל.

13. היעדים⁷ שמציבה הוועדה מתבטאים בצמצום של לפחות 50% מפערי ההשתלבות בין נשים לגברים, בין ערבים ליהודים, בין חרדים ליהודים לא חרדים ובין מרכז לפריפריה. נוסף על כך הוועדה מניחה כי גם בקרב האוכלוסיות שכבר כיום מאיישות את ההייטק ימשיך הגידול בעובדי משרות ה-TECH, אם כי באופן מתון יותר. הכשרה והשמה של קבוצות אוכלוסייה בייצוג חסר במשרות טכנולוגיות משיגה מספר מטרות בעת ובעונה אחת: הגדלת מאגר ה"טאלנט" הפוטנציאלי לביקוש הגובר לעובדים מיומנים במקצועות TECH, שיפור ההקצאה ברמה המשקית, וכן הגעה ליעדי הממשלה בתחום התעסוקה בכלל והתעסוקה האיכותית בפרט כמפורט בהחלטת ממשלה 198 ("יעדי 2030"), תוך קידום שוויון הזדמנויות והקטנת אי-השוויון במשק.

יעדי⁸ מספר העובדים במקצועות ההייטק (באלפים) ושיעור המועסקים בהיי טק מסך המועסקים לפי קבוצות אוכלוסייה (בסוגריים):

2035	2030	2026	2021	
270 (18%)	227 (16%)	180 (14%)	142 (11%)	נשים יהודיות לא חרדיות
371 (26%)	345 (26%)	326 (25%)	284 (22%)	גברים יהודים לא חרדים
27 (11%)	19 (10%)	12 (8%)	7 (6%)	נשים חרדיות
16 (8%)	11 (7%)	7 (6%)	4 (5%)	גברים חרדים
18 (6%)	14 (5%)	6 (3%)	2 (1%)	נשים ערביות
33 (7%)	25 (6%)	14 (4%)	8 (3%)	גברים ערבים
315 (43%)	260 (40%)	198 (36%)	151 (34%)	סה"כ נשים
420 (57%)	380 (60%)	347 (64%)	295 (66%)	סה"כ גברים
735 (19%)	640 (17.5%)	545 (16%)	447 (14%)	סה"כ

7 יצוין כי יעדים אלו אינם סופיים, וכי הם יתוקפו עד למועד סיום עבודת הוועדה עם זרוע העבודה והגורמים הממשלתיים הרלוונטיים

14. חינוך:

חינוך הוא המפתח ליצירתו של הון אנושי בעל המיומנויות והכישורים הדרושים לעבודה במשרות TECH. הוועדה שמה דגש על בגרות ברמת 5 יח"ל במתמטיקה, אנגלית, פיזיקה ו/או מדעי המחשב, אותה הגדירה כ'בגרות הייטק', שהינה מנבא משמעותית לתעסוקה במשרות טכנולוגיות, על אנגלית דבורה ברמה גבוהה (דיבייט, פרזנטציה ושיח שוטף, ולא רק הבנה) ועל כישורי עוצמה (פירוט בהמשך) שנכונים עבור כל מקצועות ה TECH הטכנולוגיים וביתר שאת עבור מקצועות הצמיחה. בנוסף, הוועדה ממליצה על הקניית כישורי השתלבות בהייטק בחברה החרדית, בדגש על הוראת השפה האנגלית.

אי לכך, מומלץ כי מערכת החינוך תפעל להגדיל את שיעור מסיימי **בגרות הייטק** (5 יח"ל מתמטיקה, אנגלית ופיסיקה או מדמ"ח) באמצעות צמצום הפערים בין קבוצות האוכלוסייה השונות, ובין פריפריה למרכז, ובהתאם לתתי היעדים הבאים:

א. להגדיל את שיעור המסיימות בגרות ברמת 5 יחידות לימוד במתמטיקה, אנגלית, ופיסיקה ו/או מחשבים ל-15% מכלל התלמידות במחזור (כ-12,000 תלמידות בשנת תשפ"ח/8-2027).

ב. להגדיל את שיעור המסיימים בגרות ברמת 5 יחידות לימוד במתמטיקה, אנגלית ופיסיקה או מחשבים בקרב החברה הערבית, כך ששיעור התלמידים בעלי בגרות הייטק במחזור יעמוד על 10% (כ-3,700 תלמידים ותלמידות בשנת תשפ"ח/8-2027). (8)

ג. לצמצם 50% מהפער בין שיעור המסיימים בגרות הייטק בכלל המחוזות לבין השיעור הממוצע של המסיימים בגרות הייטק במחוזות תל אביב ומרכז, העומד על כ-19% בקרב תלמידים, ו-12% בקרב תלמידות נכון לשנת הלימודים תש"פ (כ-4,500 תלמידים ותלמידות בשנת תשפ"ח/8-2027).

- כמו כן מומלץ כי מערכת החינוך תעשה שינוי מהותי בלימודי השפה האנגלית כדי שבוגרי 5 יח"ל אנגלית יוכלו לנהל שיחה, להציג נושא ולנהל DEBATE. נושא זה מהותי הן למקצועות הטכנולוגיים והן ואף ביתר שאת למקצועות הצמיחה.

- בנוסף לכך, וכתשתית לעמידה ביעדים לעיל, וכחכנה לעולם התעסוקה העתידי, הוועדה תומכת ביישום תכניות חינוך של כישורי הייטק לילדי ישראל במערכת החינוך כחלק אינטגרלי ומנדטורי של מערכת החינוך בדומה למדינות מתקדמות בעולם.

- לצד זאת, הוועדה מייחסת חשיבות גבוהה ביותר לכישורי עוצמה (POWER SKILLS), הנקראים גם כישורי המאה ה-21, הכוללים, יכולות לימוד עצמי, תקשורת בין אישית ברמה גבוהה, יכולת עבודה בצוות ויכולות פתרון בעיות מורכבות/פתוחות תוך עמידה בקשיים. כישורים אלו הם בעלי צורך נרחב בכל תחום תעסוקתי כיום, אך הם הכרחיים להצלחה בהייטק הן במקצועות הטכנולוגיים והן במקצועות הצמיחה. לסיכום, הוועדה

ממליצה שכל תכנית חינוך למיומנויות היי טק תכלול את כישורי העוצמה האמורים לרבות הצגה באנגלית כמפורט לעיל.

- על מנת שמערכת החינוך תוכל לעמוד ביעדים המפורטים להלן יש צורך בקידום מהלכים מרכזיים הנוגעים לתשתיות הקיימות, שיטות ההוראה ותוכניות לימוד. כמו כן, בשל המחסור בכוח ההוראה בתחומים הטכנולוגיים בפרט מומלץ לבחון מודלי תגמול חדשניים והרחבת תוכניות ההוראה דיגיטלית מרחוק.

סיכום יעדי 'בגרות הייטק':

מספר בוגרי "בגרות היי טק" תשפ"ח (2027/8) (באלפים)	יעד 5 שנתי לבוגרי בגרות הייטק לתשפ"ח (2027/8)	מספר בוגרי "בגרות היי טק" 2021 (באלפים)	אחוז בוגרי "בגרות הייטק" מצב קיים 2021	אוכלוסייה
7.3	24%	4.7	19%	תלמידים יהודים – מרכז
5.5	19%	2.8	12%	תלמידות יהודיות – מרכז
2.3	12%	0.9	5%	תלמידים ערבים
2.2	12%	1.1	6%	תלמידות ערביות
0.56	4%	0.04	0.4%	תלמידים חרדים
0.53	4%	0.03	0.3%	נשים חרדיות
3.1	19%	1.6	11.7%	פריפריה גברים יהודים (ירושלים, צפון ודרום)
2.2	14%	0.9	7.4%	פריפריה נשים יהודיות (ירושלים, צפון ודרום)
23.6	15%	12.0	8.9%	סה"כ "בוגרי בגרות הייטק"

15. אקדמיה

- מומלץ כי מערכת ההשכלה הגבוהה (הן אוניברסיטאות והן מכללות) תפעל באופן משמעותי להגדלת היקף הסטודנטים הכולל למקצועות ההייטק בשיעור של כ-4% לשנה באוניברסיטאות ובמכללות, בדגש על חלקם של נשים וערבים.
- הוועדה רואה במיומנות השפה הדבורה באנגלית כיכולת בסיס לתעסוקה במקצועות ה-TECH (ובמקצועות הצמיחה בפרט), ומברכת את המל"ג על החלת הרפורמה בלימודי האנגלית באקדמיה (מעבר לשיטת ארבע המיומנויות – CEFR וחובת לקיחת מינימום 2 קורסים באנגלית במסגרת התואר הראשון). הוועדה קוראת להגדיל את מספר הקורסים

- לתואר ראשון ושני המתקיימים בשפה האנגלית (תוך הקפדה על השתתפות פעילה של הסטודנטים), בדגש על תחומי התוכן הרלוונטיים (לימודי הייטק ומקצועות הצמיחה).
- ג. מומלץ לפעול להסרת חסמים ומציאת פתרונות להגדלת הסגל האקדמי בתחומי ההייטק באוניברסיטאות, בין היתר באמצעות הקלות לשילוב סגל אקדמי מחו"ל לתקופות זמן קצובות ושילוב חברי סגל ועוזרי הוראה מהתעשייה. פתרונות נוספים יכולים להיות הרחבת היצע הלימודים המקוונים, בכדי להקל על העומס של אנשי סגל, אסיסטנטים וחדרי לימוד.
- ד. להרחיב את היצע תכניות הלימוד הרלוונטיות לתעסוקה במשרות טק, לרבות שילובים דו-חוגיים המוצעים עם אחד ממקצועות ההייטק, תואר לאחר תואר עבור בעלי תואר במדעים (עם דגש על בוגרי ביולוגיה) או התמחויות ייעודיות בתת-תחום מסוים.
- ה. מומלץ לסייע בהשתלבותם של בוגרי האקדמיה בתעשייה וצמצום היקף ההכשרה הדרושה מצד מעסיקים (בעיית הגיוניורס), מוצע להוסיף תכניות *internship* בתעשייה.

16. תכניות הנדסאים

- מסלול הנדסאים במה"ט, בו לומדים כ-35 אלף סטודנטים בשנה, הוא אחד המסלולים המשמעותיים להשתלבות בהייטק בקרב מי שאינם בוגרי לימודים אקדמיים.
- א. כיום מהווים לימודי הנדסאות מסלול ראשי לשילוב נשים חרדיות בהייטק, והם בעלי פוטנציאל להוות מנוף גם לאוכלוסיות נוספות בייצוג חסר (כגון גברים חרדים, אוכלוסיה ערבית ופריפריה). זאת, לצד השלמת מכינה לקראת הלימודים (בפרט עבור גברים חרדים) ותוכניות הכשרה בשיתוף רשות החדשנות והתעשייה לצורכי השלמות, לשם השתלבות מיטבית בתעשייה.
- ב. הגדלת מספר הסטודנטים ובמקביל להפחתת נשירה ולהגדלת שיעור מקבלי הדיפלומות.
- ג. הידוק הקשר בין התעשייה למכללות הטכנולוגיות, הן באמצעות פיתוח יחידות קשרי מעסיקים במכללות לטובת קידום הכשרה במהלך הלימודים והשמה לאחריהם, והן באמצעות שיפור ההלימה בין תכני ההכשרה לבין הידע והמיומנויות הנדרשים מהבוגרים לאחר הכשרתם.
- ד. קידום לימודי ההנדסאות בקרב אוכלוסיות יעד, תוך פיתוח מענים לחסמים ייחודיים.
- ה. יצירת תכניות לימודים גמישות, הניתנות לעדכון באופן יעיל, על מנת לשמור על רלוונטיות לתעשייה.
- ו. הרחבה של תכניות מצוינות כגון "הנדסאות פרימיום".

17. מערכת הביטחון

- א. הוועדה ממליצה לאמץ את יעדי מערכת הביטחון לשילוב לפחות 30% מהפריפריה החברתית והגאוגרפית במקצועות הטכנולוגיים עד שנת 2025, וכן את היעד להגדלת הנשים בעתודה האקדמית מ-24% ל-33%.

ב. הוועדה תומכת בהשלמת תהליכי החקיקה להורדת גיל הפטור לאוכלוסייה החרדית לגיל 21 על מנת לאפשר השתלבות בשלב בו עדיין ניתן לרכוש את הכישורים הנדרשים לתעסוקה איכותית.

18. שרות לאומי-אזרחי טכנולוגי

כחלק ממאמץ שילוב החברה הערבית והחרדית, מוצע לגבש מתווה לשירות לאומי אזרחי טכנולוגי יוקרתי, כהמשך והרחבה לעבודה המבוצעת על-ידי זרוע העבודה, הרשות לשירות לאומי-אזרחי וג'וינט-ישראל, אשר יקנה יכולות וכישורים גם לאוכלוסיות שאינם משרתות ביחידות צבאיות טכנולוגיות. משרתי השירות האזרחי-טכנולוגי יזכו להכשרה ולהשמה במשימות דיגיטציה לאומיות (בריאות, חינוך, תחבורה, רשויות מקומיות וכו') בהתאם למתווה שיגובש. למשימות אילו ניתן יהיה לצרף לוחמים שהוכשרו לקראת שחרורם. נדרשת עבודת המשך לסיכום מתווה ומנגנון בר קיימא להפעלת מסלול זה, לרבות בחינת הצורך בתיקון חקיקה להרחבת חוק שירות לאומי אזרחי כך שיכלול גם שירות בתפקידים טכנולוגיים, במגוון ארגונים, כגון חברות ממשלתיות ואולי אף באמצעות הקמת עמותות/חל"צ ייעודי.

====

המלצות לאופני מימוש היעדים

19. חינוך:

על מנת להגדיל את שיעור מסיימי בגרות הייטק (5 יח"ל מתמטיקה, אנגלית ופיסיקה או מדמ"ח) ולצורך הכנסת המיומנויות הנדרשות (כישורי העוצמה) לתוך תוכניות הלימודים, וצמצום הפערים בין קבוצות האוכלוסייה השונות, ובין פריפריה למרכז, מומלץ לבנות תכניות פורמאליות וא-פורמאליות שיחלו בשנה"ל הקרובה, לרבות חשיפה והנגשה של עולם ההייטק, ובהתאם ליעדים המצוינים בסעיף 14. במסגרת זו יש לגבש מענים למחסור במורים למקצועות הטכנולוגיים, אנגלית ומתמטיקה. בנוסף, מומלץ לפעול לחיזוק לימודי האנגלית הדבורה בגילאי חטיבת הביניים, בין במערכת הפורמלית ובין בלימודים א-פורמאליים במטרה לשפר את מיומנות השפה של עובדי ההייטק העתידיים. מומלץ למערכת החינוך לתגבר את הדיגיטציה ולהרחיב את מודל בתי הספר הווירטואליים שהוחל בו במסגרת תוכנית 5 פי 2. כמו כן, יש להנגיש לציבור מדדים אודות שיעורי הזכאות ל'בגרות הייטק' בבתי הספר השונים החל מסוף שנת תשפ"ב ולמצוא דרכים למדוד ולשפר את כישורי העוצמה מומלץ לפעול לחיזוק רמת העברית של בוגרי מערכת החינוך בחברה הערבית כך שתקנה רמת עברית מספקת לכניסה לאקדמיה.

20. אקדמיה

מומלץ כי מערכת ההשכלה הגבוהה תפעל להשגת היעדים המצוינים בסעיף 15 בין היתר באמצעות:

- א. לקדם תוכנית להרחבת התמחויות במהלך לימודי התואר והוספת חטיבות לימוד במקצועות הצמיחה שניתן יהיה לשלב עם תארים מגוונים שאינם בהכרח טכנולוגיים כדוגמת פסיכולוגיה ומדעי החברה, משפטים, כלכלה וניהול, הנדסה תעשייה וניהול. חטיבות אלו נכון לפתח בהובלה אקדמית תוך שת"פ עם התעשייה.
- ב. לגבש תוכנית רוחבית לסיוע לימודי כלכלי עבור סטודנטים מהחברה הערבית בדגש על סיוע בלימודי עברית לקראת הקבלה לאוניברסיטה ובמהלך לימודי התואר.
- ג. פעילות למול המרכז הארצי למדידה והערכה לעדכון המבחנים לקביעת רמת השפה האנגלית והעברית להשתלבות באקדמיה כך שיכללו הערכה של רמת השפה הדבורה.
- ד. לקדם תוכנית למתן סיוע כלכלי ייעודי לסטודנטים חרדים בלימודי מקצועות ההיי טק.

21. תכניות לימוד בלתי-פורמאליות

- א. על משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה לפעול בתיאום עם משרד החינוך להרחבת היקף תכניות הלימוד הבלתי-פורמאליות, לרבות פעילויות חשיפה להייטק, בדגש על נשים, פריפריה, החברה החרדית והחברה הערבית, בעבור תמיכה ביעדים לעיל.
- ב. בנוסף, על משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה לפעול בתיאום עם משרד החינוך להטמיע את הכישורים הדיגיטליים הבסיסיים בגילאים הצעירים בקרב כלל האוכלוסיה הרחבה.

22. הכשרות ותוכניות חוץ אקדמיות

- ג. עידוד הכשרות חוץ-אקדמיות בדגש על אוכלוסיות בייצוג חסר (נשים, ערבים, חרדים) כפי שפורט במכתב מדיניות שרת החדשנות, המדע והטכנולוגיה לרשות החדשנות מיום ה-22.2.2022
- ד. קידום Internships לסטודנטים במקצועות ההיי טק באוכלוסיות יעד, ובניית מנגנון ממוסד בנושא הן לבוגרי האקדמיה, מה"ט, והן לבוגרי ההכשרות החוץ-אקדמיות מול הענף
- ה. על ההכשרות החוץ אקדמיות להיות מגוונות, ולכלול תהליכי איתור וסינון איכותי, הסבה (reskilling), שיפור מיומנויות (upskilling), השמה ושילוב OJT בתעשייה (כולל מעורבות בבחירת המוכשרים ובתכנים) למיקסום פוטנציאל ההשמה תוך הטמעת מודלי תגמול מבוססי הצלחה.
- ו. מומלץ לגבש מנגנון מוסדר לאיסוף נתונים והערכת אפקטיביות של כלל ההכשרות המוצעות בממשלה.
- ז. שיתוף הפעולה בין רשות החדשנות, זרוע העבודה, הסקטור הפרטי (מעסיקים וגופי הכשרה) והסקטור השלישי (עמותות) – מהווה מכפיל כח מהותי שיש לשמרו ולהרחיבו.
- ח. מומלץ לפעול בשיתוף פעולה של כלל גורמי הממשלה להכוונת כלי הביצוע שלהם לתמיכה בהכשרות חוץ-אקדמיות המיועדות לשילוב בתפקידי הייטק של נשים, אוכלוסיית הפריפריה, החברה הערבית והחברה החרדית (קבוצות בייצוג חסר

בהייטק) בדגש על תוכניות הכשרה ארוכות ובאיכות גבוהה הכוללות OJT משמעותי לצורך הגדלת אחוזי ההשמה וההצלחה בהתקדמות בעבודה ובשכר במשך השנים.

23. המשך איסוף וטיוב בסיס הנתונים והתאמתו לאתגרי השנים הבאות

- א. הצוות עסק בבסיס הנתונים הקיים על מקצועות ההיי טק, אשר אינו מספק ואינו מדויק דיו. מומלץ לגבש מאגר מידע ונתונים מיטביים יותר ביחס לתעשיית ההיי טק, ונמצא צורך בטיוב ריכוז הנתונים שיסייעו בזיהוי מגמות וצרכים לתעשייה: .
- ב. מומלץ לעדכן את ספר המקצועות של הלמ"ס ביחס למקצועות הטכנולוגיים ולמקצועות הצמיחה, וכן לבנות סקר ייעודי לאיסוף נתונים רחבים, לרבות נתוני שכר והכשרות, על העובדים בענפי ההייטק ובעלי משלחי יד טכנולוגיים בשאר המשק על-בסיס המקצועות המעודכנים.
- ג. להנגיש נתונים אודות שיעורי הזכאות ל'בגרות הייטק' החל מסוף שנת הלימודים התשפ"ב.
- ד. מומלץ כי משרד החדשנות המדע והטכנולוגיה ימשיך לבצע מעקב ובקרה אחר עמידה ביעדי התוכנית ויפרסם דוח שנתי לציבור אודות סטטוס עמידה בהחלטה זו, וזאת בשיתוף כלל הגורמים המעורבים בתהליך.

24. יובהר כי הוועדה לא עסקה בנושא השבת מוחות מחו"ל, אשר היה בטיפול גורמים אחרים. הוועדה ממליצה להשלים את התהליך גם בתחום זה בהמשך.

25. כאמור, בדו"ח המלא יוצגו המלצות אלו בפירוט, וכן תוצגנה המלצות נוספות בדבר צעדים ויוזמות שביכולתן של היחידות הממשלתיות השונות לקדם ביחד ולחוד במסגרת תחומי אחריותן, והתייחסות לשחקנים ולכלים הרלוונטיים למימוש ההמלצות ולאזורים מרכזיים לשיתוף-פעולה בין-מגזרי בין הממשלה לתעשייה, שיסייע למנף את המאמצים לעיל ולעמוד ביעדים המאתגרים עליהם ממליצה הוועדה.

בברכה,

דדי פרלמוטר, יו"ר הוועדה הלאומית להגדלת ההון האנושי להייטק

